

De Proosdij koerier

65 jaar
bevrijding

VOOR HEN DIE ZICH
HEBBEN INGEZET
VOOR ONZE VRIJHEID
IN DE STRIJD TEGEN
DE DUITSE BEZETTER
1940 1945

Prijs: €4,50

Inhoud

- 02 *Op de omslag:
Oorlogsmonumenten*
- 03 *Herinnering*
- 04 *Is er nog nieuws?*
- 06 *Rectificatie*
- 07 *Nieuws van onze
Genealogiegroep*
- 09 *Herinneringen
vervagen, maar
verdwijnen nooit*
- 12 *Een herindeling die
niet doorging*
- 15 *Surfen op het web*
- 16 *Een oproep van
burgemeester Van
der Haar*
- 18 *Onze tocht naar
het Westen*
- 22 *Het overleefde negen
generaties*
- 26 *De inlevering van de
radio's in mei 1943*
- 29 *Activiteiten-
programma 2010*
- 30 *Werken in de verve-
ning: 'een vrij beroep'*
- 33 *Verenigingsnieuws*
- 35 *Uitnodiging*

Op de omslag: Oorlogsmonumenten

Plaatselijke monumenten die herinneren aan de periode "1940-1945". Het is dit jaar 65 jaar geleden dat er een eind kwam aan de Tweede Wereldoorlog met een vijf jaar durende bezetting van Nederland. Het officiële oorlogsmonument van Mijdrecht - ontworpen door J.F. Vermeulen - staat langs de Dorpsstraat, voor het woonzorgcentrum "Nieuw Avondlicht", en is voor het eind van de jaren veertig geplaatst, mogelijk al in 1946. Het is een gedenkmuur van rode bakstenen. In het midden bevindt zich een gemetselde zuil, bekroond door een natuurstenen blok met daarop afgebeeld het rijkswapen en de tekst "Je Maintiendrai". Op de muur zijn hardstenen platen met de Britse en Amerikaanse vlag (met 48 sterren!) aangebracht (want Alaska en Hawaï werden pas in 1959 en 1960 als deelstaten toegevoegd, jr). Boven de vlaggen staat in hoogrelief "5 mei 1945". Links en rechts op de muur is een hardstenen plaquette bevestigd. Voor de muur bevinden zich twee gemetselde bloembakken. De plaatselijke slachtoffers van het oorlogsgeweld worden niet bij naam genoemd. Dat is wel het geval bij het gedenkteken met de drie lessenaars op het Raadhuisplein, dat in 1995 is onthuld, ter gelegenheid van de viering "vijftig jaar bevrijding". (1) Dit gedenkteken is ontworpen door Arnoud Beerends en Willem van der Horst, nadat Jan van Loo en ondergetekende eerder een verzoek bij het gemeentebestuur hadden ingediend om drie in Auschwitz omgebrachte Mijdrechtenaars te memoreren. In Vinkeveen is het oorlogsmonument sinds 1964 gesitueerd op de hoek van de Heulweg en de Herenweg. Daarvoor stond het sinds mei 1948 aan de Kerkweg (nu Kerklaan), maar door verbreding van die weg was verplaatsing noodzakelijk. Het koperen beeld van een knielende, treurende vrouw - ontworpen door Cephass Stauthamer - staat op een voetstuk, waarop acht namen staan vermeld. (2) Het ingetogen, officiële monument van Wilnis aan de Raadhuisstraat is in 1986 onthuld. Het is een gepolijste plaquette, gevat in een smeedijzeren versiering en geplaatst tussen twee steunen van grijs hardsteen. Het ontwerp is van A. van Vliet en het smeedwerk is vervaardigd door Wout Smit. Voor de ingang van het kerkhof aan de Stationsstraat staat sinds 2003 een gedenkteken ter herinnering aan drie Canadese vliegeniers (3), die op 5 mei 1943 omkwamen toen hun toestel neerstortte nabij het dorp. Het gedenkteken is ontworpen door Edwin Merks, die in de zuil brokstukken van het toestel heeft geplaatst. De gedenksteen is uitgevoerd in zwart graniet, met een affopende bovenzijde van spiegelen staal met daarboven drie "zwevende" esdoornbladeren. Op de bovenrand staat in vier talen "Voor vrede en vrijheid".

(1) Gerrit van Heeringen, Jan Jetten, Joop Driehuis, Dirk van Vliet, Nic. Kroon, Piet van Beek, Toon Schockman, Cobus ten Haken, Johan Blom, Kees Zaal, Herman Scholte, Manus Smit, Koop Peters, Heijman Heijmans, Salomon Heijmans en Kaatje Heijmans. (2) Joh. W. Blom, Corn. Zaal, Joz. H.A. Driehuis, Petr. H. van Beek, Jan R.J. Jetten, Nic. Kroon, Ant. Schockman en Dirk van Vliet. (Niet vermeld staat Jan Berkelaar, die - voor zover bekend - in Amsterdam is omgekomen ten gevolge van een bombardement, jr) (3) Joseph White, Robert Moulton en Adrien Thibaudeau.

Voor de volledigheid dient vermeld te worden dat ook minstens zes inwoners van Mijdrecht en Vinkeveen zijn omgekomen in Duitse krijgsdienst.

Jan Rouwenhorst

Geraadpleegde bron: Nationaal Comité 4 en 5 mei. Oorlogsmonumenten.

Inleverdatum kopij juni 2010: 1 mei 2010

Doelstelling van de vereniging: De vereniging stelt zich tot doel belangstelling te wekken voor de geschiedenis van De Ronde Venen en een stimulerend aandeel te leveren in de ontwikkeling van de regionale en plaatselijke geschiedenis in de ruimste zin.

Herinnering

Geschiedenisliefhebbers teren op hun herinneringen. We herdenken jaarlijks diverse zaken uit het verleden. Dit jaar is dat ondermeer het feit dat we vijftig jaar geleden het einde mochten meemaken van de Tweede Wereldoorlog. Nu zijn we langzaam maar zeker aan het voortschrijden in de tijd. Zodanig dat het woordje we de nodige relativering behoeft. Het zijn namelijk onze vijftigstijplussers die bewust de oorlog meegemaakt hebben en ons daarover kunnen vertellen. De jongeren onder ons kunnen slechts geïnteresseerd en onder de indruk luisteren naar die verhalen. En zich daarbij vertwijfeld afvragen hoe het toch mogelijk is, dat de mensheid telkenmale weer in staat is om in al haar grootsheid over te gaan tot een niet te stuiten vernietiging van wat er opgebouwd is. Naast alle materiële schade is het persoonlijk leed uit een oorlogsgebied bijna onbeschrijflijk. U zult samen met mij met verbazing kennis genomen hebben van de verhalen van de klasgenoten van Anne Frank toen zij in reünie bijeen hun ervaringen in het gelijknamige tv-programma mochten vertellen. Onbegrijpelijk zoals de ene mens de andere kan dwarszitten, kan vernederen en zelfs het recht op leven kan ontnemen.

Wie hoort bij wie?

We mogen ons gelukkig prijzen in een tijd te leven, waarin we niet al te bang hoeven te zijn om te zeggen of te schrijven wat we willen. In oorlogstijd is het namelijk niet altijd duidelijk wie er wel of niet te vertrouwen is. Samenzweringen tegen het reguliere gezag, staatsgrepen tegen de gevestigde orde zijn alom in de wereld nog altijd aan de orde van de dag. Regeerders en bestuurders nemen hun beslissingen veelal met hetzelfde doel. Toch zijn er bij elke regering tegenstanders en medestanders. Het is verbazingwekkend hoe mensen het daarbij volstrekt oneens kunnen zijn met elkaar. Soms zelfs over de meest kleine futiliteiten, maar niet zelden ook met een fanatisme alsof het ons complete bestaan aangaat. Dit niet met elkaar eens zijn, wil nog wel eens uit de hand lopen. Zwijgen is nog tot daar aan toe. Elkaar met woorden bestrijden is evenwel een andere stap. En wie niet horen wil moet voelen, als de woorden niet aankomen, dan wil bruut geweld nog wel eens een volgend middel zijn om de eigen doelstellingen te bereiken. Oorlog is niet zelden het trieste gevolg van meningsverschillen.

Wie bepaalt dat?

Je kunt het er mee eens zijn of niet. Wie bepaalt nu wat er in de wereld gebeurt? Een klimaatconferentie aan het einde van het vorig jaar onderstreepte eens te meer, dat we wereldwijd 'nog niet op één lijn zitten'. En dan stellen we het nog voorzichtig. In Europa is het niet veel anders. Sterker nog, zelfs in Nederland zijn er zoveel hoofden zoveel zinnen. Zo ook binnen onze gemeente, waar bloedgroepen uit de diverse dorpen nog altijd de besluitvorming beïnvloeden. En ook thuis of op het werk of zelfs binnen een vereniging kunnen mensen het oneens zijn met elkaar. Feiten en meningen lopen nog wel eens door elkaar. Wie spreekt de waarheid? En is die waarheid dezelfde als van je collega of dorpsgenoot? Wie neemt de beslissingen? In tijden van oorlog komt die gezamen-

lijke besluitvorming ernstig in het gedrang.

Het is goed om daar regelmatig bij stil te staan, opdat we inzien dat het zo nooit meer mag gebeuren... Reden genoeg ook om in dit nummer van de Proosdijkoerier extra aandacht te schenken aan de regionale oorlogsgeschiedenis, vijftigstijplussers jaar na dato. Het invorderen van fietsen en het onderdak bieden aan evacués zijn maar twee voorbeelden van mogelijke onderwerpen. Maar zoals we inmiddels gewend zijn: we bieden in ons kwartaalblad ook heel veel andere verhalen. Over de vervening, de herindeling en de Dorpsstraat. We delen de herinneringen van dorpsgenoten; enkele vaste schrijvers gingen weer in gesprek met oudere plaatsgenoten. We kijken naar opgravingen, naar dagboeken en naar de tentoonstellingen die in ons regionale museum te bezichtigen zijn. Dit alles gericht op een plezierige beleving van onze rijke regionale historie. We wensen u weer veel leesplezier hierbij!

Jaap Meulstee

Zat u vroeger bij een club of had u een speciale hobby?

Laat het ons weten en stuur een mailtje naar john.driedonks@hu.nl Wij zijn altijd geïnteresseerd in verhalen over vroeger die zich in De Ronde Venen afspeelden en wie weet staat u dan de volgende editie in dit blad met uw verhaal!

Is er nog nieuws? (5)

Door Stef Veerhuis

Terwijl in landen rondom Nederland de wereldbrand smeulde, was er van landelijke onrust nauwelijks sprake en waarom zou men. De afgekondigde neutraliteit wekte klaarblijkelijk voldoende vertrouwen om ook in de Ronde Venen over te kunnen gaan tot de grauwe, deze keer koude, orde van de dag. 1940 zou een gedenkwaardig jaar gaan worden, dat ingeluid werd met een ongekend strenge winter, waarin het kwik soms daalde tot min 26 graden.

WEERSOMSTANDIGHEDEN waar de vier Vinkeveense ijsclubs: Nooitgedacht, Thyalf, V.I.O.S. en Voorwaarts, net als de omliggende verenigingen, jaarlijks naar uit keken. En de ijsmeesters van laatstgenoemde club gingen zelfs de uitdaging aan om op zondag 14 januari 1940 een nationale hardrijderij te organiseren. De geldprijzen die in het vooruitzicht werden gesteld, logen er niet om in een periode waar ieder stuivertje twee keer omgedraaid moest worden. Het was uiteindelijk Sergeant Groenwold die de eerste prijs voor zich op wist te eisen en met fl. 50,- naar de kazerne terug kon keren. Tenminste, als hij de invalende ijzelregen voor was gebleven, die anderen wel overviel. De weersomstandigheden waren bar en boos - verhaalt het geesteskind van Verweij - toen alle wegen veranderden in complete ijsbanen. Autoverkeer was nagenoeg onmogelijk en velen parkeerden noodgedwongen nabij Liefkenshoek. Zij die het toch waagden, belanden of in de berm, of kwamen tot stilstand tegen een van de vele bomen. De fietsers kwamen er niet veel beter vanaf, er werd melding gemaakt van de nodige schaaftwonden, kapotte kleding en 's anderdaags veel werk voor het plaatselijke fietsenmakergilde. Het noodzakelijk gewenste zandstrooien kwam niet veel verder dan een poging en bleef beperkt tot een uit- en inrijden van het benodigde vehicle en moest 24 uur worden uitgesteld.

TREIN VERMORZELT VRACHTAUTO kopte de Ronde Vener in diezelfde wekelijkse uitgave. Wat was het geval op die vrijdagmorgen 12 januari 1940? Rond de klok van achten zag J. Kranenburg, werkzaam als melkrijder bij de firma F. van den Berg, op de kruising van de Tienboerenweg de trein die om 7.54 vanuit station Uithoorn betrokken was over het hoofd. Het voertuig werd samen met zijn onfortuinlijke bestuurder ruim honderd meter meegesleurd voordat de trein tot stilstand kwam. Van de vrachtwagen restte niet veel meer dan schroot terwijl de chauffeur er "slechts" vanaf kwam met een flinke hoofdwond, die na verbonden te zijn door dokter Van den Berg, thuis mocht bij gaan komen van de schrik. Navraag later leerde dat het voertuig gelukkig verzekerd was, niet vermeld werd wie zou opdraaien voor de schade aan trein en spoorweg. Een maand later was het hier opnieuw raak, toen

H. Blok met zijn D.K.W. de bocht wat ruim nam en een paal naast het baanvak over het hoofd zag. Verhitte pogingen om nog tijdig voor de aanstormende trein weg te kunnen manoeuvreren, mochten niet baten en vervolgens moest hij met lede ogen aanzien, dat hem luttele minuten later niet veel meer restte dan slechts het vege lijf.

Vooruitgang is nimmer te stoppen geweest en hing nauw samen met een nog niet eerder succesvol aangeboord "gat in de markt". Uitbater G. Bous van café "het Rechthuis" in Mijdrecht durfde, ondanks alle onzekere tijden, die uitdaging wel aan. In een advertentie maakte hij melding dat met ingang van 13 januari iedereen zijn trek kon komen stillen.

Zaterdag a.s. **OPENING** van de
AUTOMATIEK „DE CHOCOBRON”
Warm buffet: Croquetten; Ballen gehakt; Warme worstjes; Patates Frites enz.
Koud buffet: Amandelbroodjes; Tompoucen; Gebakjes enz.
Alle artikelen 10 cent. *Beleefd aanbevelend*
W. VULPERHORST - VINKEVEEN

Met een bezoek aan zijn nieuwe automatiek kon men in het vervolg op alle tijdstippen terecht voor bitterballen, een kalfskroket of een balletje gehakt en wanneer bedienend personeel aanwezig was zelfs frites. Het zal van mond tot mond zijn gegaan en een reden temeer geweest zijn voor W. Vulperhorst van de "Chocobron", om een maand later een dergelijke service in bedrijf te kunnen nemen in Vinkeveen. Enige extra aandacht rondom dit nieuwe fenomeen zou dan mooi meegenomen zijn. Die kwam er vrij snel, maar uit een geheel andere invalshoek en droeg zeker niet bij aan het gestelde verwachtingspatroon van beide uitbaters. Nog binnen een maand stond "dit ontheiligen van de Dag des Heren" als motie op de gemeentelijke agenda in

IJSCLUB „VOORWAARTS” — VINKEVEEN
IJS EN WEDER DIENENDE
ZONDAG 4 FEBRUARI
Groote Nationale Hardrijderij
Prijzen f 40.- f 20.- f 10.-
Aangifte tot 2 uur in het café J. G. VAN DIJK
HET BESTUUR

Dames,
De feestdagen naderen weer, laat nu Uw haar Permanenten.
Uw beste adres voor vakkundige haarverzorging:
N. A. v. EYK
Gedipl. Kapper
WILNIS — Tel. 20
Aan hetzelfde adres kan na Paschen een **NETTE JONGEN** worden geplaatst om in het kappersvak te worden opgeleid.

Eigen kapsel.

Mijdrecht. Daarin werd tevens melding gemaakt van onwelvoeglijke taal die daar uitgekraamd werd. Ik sluit niet uit dat dit mogelijk een incident is geweest en best een gevolg kan zijn geweest van een consument die de temperatuur van de hete kroketvulling verkeerd had ingeschat, maar toch.

Matiging in donkere tijden zou ook een overheid sieren, maar niets bleek minder waar. Gedeputeerden van Utrecht wilden haast maken met de uitvoering van de plannen van "de Weg door de Plassen". Het financieringsvoorstel werd begroot op fl. 4.200.000,- waarvan de Provincie Noord Holland een kleine drie procent zou bijdragen. Men wilde vanaf 15 juni 1940 met de werkzaamheden aanvangen, die dan midden 1944 moesten zijn afgerond. Ook de werkgelegenheid zou enige verlichting hebben gebracht op de krappe arbeidsmarkt toen "Arbeid Adelt" in de Amstelhoek werd aanbesteed. De school, een ontwerp van architect G. van Walbeek uit Baambrugge, zou gebouwd gaan worden door L.J. van der Horst die had ingeschreven voor fl. 29.378,-.

Ander goed nieuws kon voorzitter C. Mooij melden in de jaarvergadering van de Coöperatieve Groenten en Fruitveiling van Vinkeveen. Want ondanks de crisis steeg de omzet met fl. 11.500,- tot fl. 190.000,-. Ondanks de tegenvallende witlof opbrengst van 181.000 kilo t.o.v. 335.000 kilo in 1938, die voor een deel verloren was gegaan in de voorafgaande vorstperiode, kon van een goed 1939 gesproken worden.

De Burgerlijke Stand

(uit de Ronde Vener van 16 februari 1940)

MIJDRECHT

Geboren: Johannis Bernardus, zoon van A. M. van Dijk en C. Cornelissen (Bosenhoven); Suzanna Lubertha Janny, dochter van C. Rijkenberg en G. van de Meij (Bosenhoven)
Ondertrouwd: Hendrikus Gerardus van Dam, 22 jr. (N. Amstel) met Aafke Fiege, 19 jaar (Amstelkade)
Gehuwd: Geene

Overleden: Thomas Bezuyen 83 jr. geh. met Geertruida Godefrida de Jong (Hofland).

VINKEVEEN EN WAVERVEEN

Geboren: Appolonia Everdina Johanna, dochter van E. Berkelaar en J. E. Hartsink; Dirkje, dochter van J. van der Wilt en M. van Eijk; Geertruida Petronella, dochter van J. Vossestein en G. P. Doornenbal; Lena, dochter van H. van der Grefte en G. Voorneveld; Dirkje, dochter van H. van der Wilt en A. den Hertog.

WILNIS

Geboren: Anna Louisa, dochter van E. C. Leeftang en R. T. Lintmeijer
Vertrokken: K. Egbers naar Mijdrecht; G. P. Veerhuis naar Mijdrecht; J. C. Groeneweg naar Nieuwveen.
Ingekomen: W. M. Rijlaarsdam uit Amsterdam; I. Erkelens uit Hardenberg.

Voorzichtigheid en maatregelen werden echter niet uit het oog verloren, waarbij o.a. H. van der Heijden een leidende rol vervulde binnen de uit 140 leden bestaande Nederlandse Vereniging voor Luchtbescherming in Mijdrecht. Met behulp van het tijdschrift "Luchtgevaar" probeerde men wekelijks voorlichting te geven voor zelfbescherming.

Bijvoorbeeld bij een inslag in huis luidde het advies om de woning direct te verlaten en buiten zeker tien minuten te wachten. Wanneer een explosie echter uitbleef, werd men verzocht om vervolgens het hoofd der dienst te gaan waarschuwen, waarbij ik me toch afvraag, wie er tien minuten gaat zitten wachten op BOEM. Maar goed, desondanks bleef waakzaamheid en voorbereiding nu eenmaal geboden, hetgeen ook werd ondersteund door dokter Van den Berg die met regelmaat EHBO oefeningen organiseerde in het schaftlokaal van de Lindeboom.

Op sportief gebied restte de ingezetenen van de Ronde Venen niet veel meer dan schaatsen. Het zou voor de hand liggen dat het "binnengebeuren" wat meer aandacht zou gaan krijgen, maar niets is minder waar. De afgekondigde mobilisatie bleek toch de grote spelbreker te zijn. Zo liet de schaakclub Mijdrecht weten dat wegens gebrek aan belangstelling de vereniging zou worden opgeheven. De R.K. damvereniging St. Canisius meldde eveneens een slechte opkomst, maar zag het minder zwaar in en wilde begin september pogen de draad weer op te pakken. De muziekvereniging Concordia in Vinkeveen bood publiekelijk excuses aan leden en donateurs en vroeg begrip voor het feit dat een onvoldoende bemand bestuur achterop was geraakt met het uitschrijven van de contributie kwitanties. Ook bij de voetbalvereniging Hertha zag men de mobilisatie bui al hangen en een haastig uitgeschreven vergadering moest duidelijk maken of hier nog wel gevoetbald kon

Bevroren waterleidingen
worden zonder beschadiging of breken van muren
in den kortst mogelijken tijd
electrisch ontdooid
Beleefd aanbevelend.
J. G. VAN DIJK - Tel. 26 - VINKEVEEN

blijven worden. Nadat alle “koppen” geteld waren, werd duidelijk dat men na de dooi toch nog twee elftallen op de been kon brengen.

De normen en waarden, waar we heden ten dage nog wel eens naar verwijzen, stonden bij de plaatselijke Hermandad hoog in het vaandel. Overtredingen bleven zelden onopgemerkt en als dat nog niet erg genoeg was, kon je er zeker van zijn dat een confrontatie steevast resulteerde in leesvoer voor heel het dorp. Want nog voor de dag om was, wist iedereen wie er achter die initialen schuilging. Er zal wel iets preventiefs van uit zijn gegaan, vermoedelijk met als achterliggende gedachte dat anderen hier van zouden leren. Maar ongetwijfeld zal het spreekwoord “geen groter vermaak dan leedvermaak” ook wel eens hebben meegespeeld. Zo werd bijvoorbeeld de heer C.J.H. uit Mijdrecht door het kantongerecht in Utrecht veroordeeld tot fl. 4,- boete of subsidiair twee dagen hechtenis, wegens het wielrijden op, voor het verkeer, gevaarlijke wijze. Ook winkelier J.v.d.H. uit Wilnis stond begin maart 1940 voor het Utrechtse hekje. Hij werd veroordeeld tot een boete van fl. 5,- wegens het in voorraad hebben en verkopen van vuurwerk zonder vergunning.

Een geval van spionage echter zou de gemeenschap veel meer geschokt hebben, rekening houdend met het tijdsbeeld van toen. Mogelijk speelde dat ook bij die overijverige diender op een van zijn rondes door het hoofd, toen een kleine tengere man met een wel hele grote koffer achter op zijn fiets hem tegemoet kwam en dus op voorhand zéér verdacht overkwam. De verdachte werd staande gehouden en gesommeerd zijn koffer te openen. Toen daarin een keurig opgevouwen onbekend uniform zichtbaar werd, zal de adrenaline bezit hebben genomen van deze opsporingsambtenaar. “Beet, ongetwijfeld een spion”. In een flits moet hij op “the day after”, heel even zijn naam voor ogen hebben gekregen in alle landelijke couranten. Helaas voor hem. De gebruikelijke identificatie maakte duidelijk dat hij voordrachts-kunstenaar Klaas Bos uit Mijdrecht had aangehouden, die een optreden had verzorgd in Nieuwveen. Het bewijsmateriaal, een mobilisatie-uniform uit de periode 1914 -1918, bleek diens benodigde toneelkleding te zijn geweest.

Rectificatie

Het lijk in de polder

In de Proosdijkoerier van december 2009 stond op bladzijde 129 een verhaal over een lijk, dat in de polder bij Uithoorn was gevonden. In dit artikelje gaf ik aan dat “bovenlanders” bewoners zijn van het hoger gelegen, niet verveende gebied dat zich langs de rivier bevindt. Laat ik het nu mis hebben. Erger nog, ik heb iemand aan het huilen gemaakt. Nu gebeurt dit wel meer bij een overledene, maar dit had ik echter niet verwacht. Wim Timmer, de voorzitter van de historische vereniging te Abcoude schreef mij hierover het volgende:

“Bij het stukje lijk gevonden in de polder bij Uithoorn kreeg ik de waterlanders in de ogen bij jouw explicatie van “bovenlanders”. Op zich een leuke verklaring van het begrip “bovenlander”. Maar de werkelijkheid is anders.

“Bovenlanders” waren in de 18e en de 19e eeuw gastarbeiders. Het woordenboek der Nederlandse taal vermeldt onder dit lemma: “In toepassing op menschen. Benaming voor de bewoners der oostelijke grensstreken, vooral Westfalen en Oost-Friesland; Nederduitser of Oostfries (met de schimpnaam Mof of Poep genaamd). Inzonderheid, arbeider uit die streken, die zich voor korter of langer tijd bij de boeren verhuurt, om allerlei veldarbeid te verrichten; inzonderheid het grasmaaien, enz, enz.”

Tot mijn grote geruststelling deelt Wim Timmer aan het einde van zijn opmerking mee dat zijn tranen aangaande de “bovenlanders” inmiddels alweer waren opgedroogd.

Fred de Wit

Nieuws van onze Genealogiegroep

Door Stef Veerhuis

Met gepaste trots kunnen wij als genealogiegroep terugblikken op 2009. De noodzakelijk gewenste uitbreiding van ons team met mevrouw Claushuis en de heren Van Dreumel, Merks en Snaterse zal het mogelijk maken om nieuwe uitdagingen aan te kunnen gaan. Een eerste doelstelling hebben wij inmiddels gerealiseerd en we kunnen u nu ook verwijzen naar de website www.proosdijlanden.nl met daarin een link naar de werkgroep genealogie.

Verder staat hoog op ons verlanglijstje een begin te maken met een archiefindex van alle boeken die wij in ons bezit hebben. Ook wordt hardop gedacht aan het instellen van een helpdesk, waar wij u van dienst kunnen zijn om gezamenlijk uw genealogische vraagstukken een nieuwe richting te kunnen geven. Wij spreken de wens uit dat u zich niet onbetuigd zult laten en de werkgroep aan wil geven waar wij u verder mee van dienst kunnen zijn in 2010.

Wij willen u van dienst zijn, maar wij vragen u ook om hulp!

We herstarten een rubriek opsporing verzocht. Wij zullen foto's plaatsen die belangrijke informatie bevatten voor genealogisch onderzoek. Wilt u ons helpen deze informatie aan de foto's te ontfutselen?

We beginnen met een voorbeeld van een foto waarvan we de herkomst al gevonden hebben, om te laten zien hoe leuk het is om bij een stukje stamboomonderzoek een foto, of een illustratie te kunnen plaatsen.

We kregen een stapeltje foto's. Er was één “blikje” bij, “Oh”, dachten wij, “een blikje”. Het bleek om een echte afbeelding te gaan, Speciaal bewerkt blik werd gebruikt als fotodrager. Achterop stond een naam gekrast: Willem Feddema. Via een bekende stamboomverzamelaar hebben we een stukje van een genealogie kunnen reconstrueren. Zie hieronder het resultaat.

Willem Feddema

F E D D E M A in Vinkeveen (hervormd). Willem Feddema geboren in Leeuwarden trouwt op 02-10-1808 met Gerritje Klijn. Hun zoon Willem wordt op 26-12-1808 in Vinkeveen geboren. Deze Willem Feddema trouw met Elisabeth van Dordt, zij laten op 17 juli 1836 hun zoon Willem in Vinkeveen dopen. Misschien de Willem van de foto? Eén van de vele kinderen die zij in Vinkeveen laten dopen, is Gerrit Feddema (op 14-01-1844), die later

trouwt met Cornelia Blanken. Uit dit gezin werden o.a. geboren: Johannes Feddema gedoopt in Vinkeveen 24-09-1876 en gehuwd met Cornelia Maria Ouwerkkerk, uit hen de Waverveense tak; Anna Maria Geertuida Elisabeth Feddema geboren: 18-02-1880, moeder van de op 06-11-1902 geboren Comelis Eindhoven, zijn vader was Thomas Eindhoven.

Cornelis Eindhoven, huwde met Hendrika de Haan geboren 08-10-1902 en dochter van Tymen de Haan en Jannetje den Hertog. Wilhelmina Feddema geboren: 09-01-1880 gehuwd met Jacob Stevens; Willem Feddema geboren: 26-08-1881. Dirkje Feddema geboren 11-08-1890 gehuwd met Dirk Oussoren de ouders van Dirkje Oussoren die huwde met Arie van Vliet.

U kunt uw reacties doorgeven aan:
info@proosdijlanden.nl t.a.v. Antoon van Berkel.

Herinneringen vervagen, maar verdwijnen nooit

Door Joop Frankenhuizen

Dit keer het woord aan Cor van Zwieten. Telg uit een muzikaal Vinkeveens geslacht met zelfs een eigen familiewapen. Geboren in 1927 in het grote huis met het puntdak langs Demmerik. Vanuit Wilnis aan de linkerkant, even voorbij de Spoorlaan. Cor is 82 en al 53 jaar getrouwd met Gonny van Dort. "De enige echte Van Dort, niet die met dt maar die met een t", zou ze na afloop van ons gesprek trots laten weten. Cor komt uit een gezin van zes jongens en een meisje. Vader Piet trouwt in 1918 met Anna Kemps uit St. Oedenrode. Moeder Anna overlijdt al in 1953 en is dan pas 53 jaar oud. Vader Piet, oud directeur van de Vinkeveense veiling en oud kassier bij de Vinkeveense Raiffeisenbank overlijdt in 1968. Hij werd 68 jaar.

De kinderjaren

Cor en Gonny wonen al 55 jaar aan de Baambrugse Zuwe in het wijkje direct rechts over het tweede bruggetje vanaf de Herenweg. Volgens Cor hebben ze vier kleinkinderen. Als Gonny dat hoort schuift ze een stoel bij en komt er bij zitten. "Cor vergeet soms wel eens wat. We hebben zes kleinkinderen en niet vier". Tijdens het gesprek zal ze meermalen hier een daar aanvullen en laten merken dat vrouwen, waar het hun gezin betreft, sommige dingen beter onthouden dan mannen. Maar Cor heeft zijn herinneringen op papier gezet en maakt daar gebruik van. Volgens hem woonden er rond 1935 langs de Spoorlaan voornamelijk katholieke gezinnen. Grote gezinnen. Hij herinnert zich de familie Janmaat met zeventien kinderen en daar tussenin de familie Van Egmond. De enige protestantse familie in het wijkje. Normaal speelden in die tijd kinderen van 'andere gezindten' niet met elkaar. Dat mocht niet van thuis, maar de Van Egmondjes waren hun tijd vooruit. Die speelden gewoon met ons mee. Zij hadden daarbij wel een voordeel. Zij hoefden niet elke morgen naar de mis en konden dus uitslapen. Wij moesten van Pa, of je wilde of niet, vóór we naar school gingen eerst naar de mis. Elke morgen. Daar stond tegenover dat we de vrijdagmiddag, voor

Cor van Zwieten.

de kermis in Vinkeveen begon, vrijaf kregen. De kinderen van de protestante school kregen dat niet. Ker(k)mis was rooms en dat paste hun niet. Probleem was wel dat hun school tegenover het kermisterrein stond. Zij hoorden de muziek en de geluiden van de draai- en zweefmolen, maar mochten niet meedoen. Dat resulteerde dan vaak in "Lekker puh, sliep uit!" Geen wonder dat er op die manier in Vinkeveen 'oorlogjes' zijn ontstaan. Maar... respect opbrengen was ons ingepompt. Als de pastoor of de dokter langskwam nam je je pet af. Dat deed je ook wanneer je langs de kerk kwam. Was toen allemaal heel gewoon. Nu niet meer.

Het rijke roomsche leven

Elke zaterdag moest je biechten. Met de nadruk op moest, ook al had je niks te biechten. Je moest en zou je zonden belijden tegenover de pastoor of de kapelaan. Vooral vlak voor de kerstdagen was het dan druk in de kerk. Biechten betekende wachten. Vervelend als je mensen voor je had die zondig ook allerlei huishoudelijke problemen met de biechtvader moesten bespreken. Door dat lange wachten vergat je wel eens een paar zonden uit het rijtje dat je in gedachten had. Maar dat wachten had ook wel een voordeel. Zeker wanneer je op de bank naast de biechtstoel ging zitten. Je hoorde dan wat je voorganger allemaal te vertellen had en kon op die manier een paar onschuldige zonden 'lenen'. Maar dat lenen was ook weer een zonde. Kortom je kreeg een oefening van berouw te bidden en was van je zonden af. Maar voor koorzangers geldt: Hij die zingt, bidt dubbel." Dus die oefening van berouw was voor mij altijd erg kort. Zo speelde ik eigen biechtvader. Van de kerstviering zelf herinnert Cor zich vooral de nachtmis. "Om drie uur 's nachts kwam Pa in een lange onderbroek de trap op en kregen we te horen dat het Kindje was geboren. Daarbij wenste hij ons Vrede op Aarde. Mijn broer reageerde dan altijd met "Dat moet het kindje weten, ik lig lekker." Na een paar klappen was het dan al snel geen

vrede op aarde meer.

Processies

Ook de processies in Vinkeveen herinnert hij zich nog goed. Zoals die op Sacramentsdag, een dag ergens in juni. Voorop een erewacht met sjerp, dan het jongens- en mannenkoor, gevolgd door de katholieke jongemeisjesvereniging en de muziekvereniging Unitas. Dan de baldakijn met daaronder de pastoor met de monstrans. Naast de baldakijn het kerkbestuur. Pa liep altijd rechts achteraan. Daarachter volgden de misdienaars en de gelovigen. Vanuit de kerk ging het langs het kerkhof over het weiland naar het patronaatsgebouw, waar een altaar was opgesteld. De processie zelf mocht alleen op het terrein van de kerk gelopen worden of door het weiland. Onder geen beding mocht dat over de openbare weg. Onderweg wel veel nieuwsgierigen, die dit vertoon allemaal maar vreemd vonden. Dat kon je zo van de gezichten aflezen.

Moeder was makkelijk

Mijn moeder was een Brabantse, mijn vader een Vinkeveener. Ma hield van gezelligheid maar was eigenlijk een beetje lui. "Jullie moet kalm aan doen", hoorden wij vaak. Zelf zorgden we er voor nooit ergens te laat te komen, maar als we thuiskwamen was het eten bijna nooit klaar. Wat ze ook klaarmaakte. Kwam er visite en dat was vanwege het werk van Pa nog wel eens visite op niveau, dan gingen de schuifdeuren open en zat Ma als een barones met de gasten te praten. Wanneer de visite weg was vroegen we: "Had je het in je keel ma? Ma lachte dan en zei: "Gullie zijt schelmen."

Vader was streng

Pa was directeur van de veiling, kassier bij de Raiffeisenbank en zat in de Provinciale Staten. Een druk man. Had eigenlijk nooit tijd voor ons. De spaarzame keren dat hij dat wel had, vertelde hij moppen. Wij veinsden dan elke keer dat we ze nooit eerder gehoord hadden. Als ie thuis kwam van een vergadering dan moest je altijd stil zijn. In de wintermaanden ging hij vlak voor de kachel zitten terwijl wij aan de andere kant van de kamer zaten te bevriezen. Pa was dan een krent, want

Kermis Demmerik.

in de voorkamer stond ook een kachel, maar die mocht nooit aan. Dat kostte te veel, maar als Pa niet thuis was, ging die kachel toch aan. Stel je voor. Pa zit vóór de kachel en de kolenkit

raakt leeg. Wij zien dat meteen, Pa niet. Die ziet het pas als de kachel bijgevuld moet worden. Op dat moment zitten we met z'n allen al onder tafel, want niemand heeft zin aangewezen te worden om buiten in de kou kolen te halen. Pa kon ook goochelen. In zijn ene hand een bal. Dan even zwaaien met die hand en plotseling zien we dan twee ballen. Weer een zwaai en die ene bal is weer terug. Maar omdat de visite vaak niet door heeft hoe hij dat doet, helpen wij soms een handje: "Oei Pa, doe dat nog eens." Op een keer valt een bal op de grond. Mijn jongste broer raapt hem op en zegt: "Pa, de bal is kapot.", waarop hij iedereen in de kamer een halve bal laat zien.

De oorlogsjaren

Op 14 mei 1940 breekt de oorlog uit. Cor is dan dertien en heeft dan nog geen weet waartoe die zal leiden. "Ik woonde in die tijd midden tussen NSB-ers of liever gezegd pro-Duitsers. Opvallend was dat velen van protestante huize waren. Maar we waren nooit bang dat ze ons zouden verraden. Naast ons woonde wel een fanatieke SS-er. Een NSB-er met een militair uniform. Een Hollander in Duitse dienst. Hij had een groot gezin en kon door in Duitse dienst te treden een beter leven opbouwen. Hem konden we vertrouwen, maar dat gold niet voor iedere NSB-er."

Drie van Cor's broers hadden de leeftijd opgepakt te worden om voor de Duitser te werken en stonden op een zg. gijzelaarslijst. Ook Cor's vader stond op die lijst. Achter het huis stond een grote loods vol met turf. Daar was ook ruimte om mensen te verbergen. Op een dag, wij zaten verscholen onder de turf, komt met veel herrie een groep Duitsers binnenvallen. "Bent u Piet van Zwieten?" Broer Piet knikt ja. Hij, in plaats van mijn vader, wordt daarop afgevoerd om te gaan werken voor de Duitsers. Toen Pa er achter kwam dat zijn zoon Piet was weggevoerd liet hij ons weten dat ook wij maar voor de Duitsers moesten

Geboortehuis Cor van Zwieten.

gaan werken. “Om je broer en anderen te redden.” Zo was Pa. Het gevolg was dat ik in 1944 met de schop aan de fiets gebonden en met kale velgen naar Baambrugge moest om langs de Straatweg voor de Duitsers kuilen te graven. Pas in 1945 kwam broer Piet terug. Zijn muzikaliteit en pianospel had meegeholpen te overleven. Later zou Piet van Zwieten jr. als kassier en directeur van de Raiffeisenbank in Pa's voetsporen treden.

Een oefening onderduiken

Naarmate de oorlog verder ging, werd Pa steeds strenger. Zo moesten we een keer oefenen in onderduiken. Pa deed zich voor als Duitser. Een belangrijke rol kreeg mijn zus Jet. Waarom? Wanneer Duitsers mensen oppikten waren dat bijna altijd mannen, vrouwen werden met rust gelaten. De instructie van Pa luidde: “Als ik op de deur klop dan snel naar zolder en daar achter een luik wegkruipen. Jullie zijn dan zo stil als nonnen in een klooster tijdens het veertigurengebed. Jet staat dan heel langzaam op en keert zich tot de binnengekomen Duitser. Dat ben ik dan. Desnoods aait ze die Duitser onder de kin. Allemaal om tijd te rekken en de jongens gelegenheid te geven weg te kruipen.”

De bevrijding

5 mei 1945 een tragische dag voor Vinkeveen. De commandant van de Binnenlandse Strijdkrachten in Vinkeveen geeft op eigen houtje opdracht om achterge-

bleven Duitsers te ontwapenen. Dan klinkt er plotseling over en weer schieten en geschreeuw tussen Duitsers en mannen van de BS. “Ik was op Duivenstein met mijn vriend Henk de Wit. De Duitsers komen daar de werf op en proberen huiszoeking te doen. De aangehouden mensen staan met de handen omhoog. Weer wordt er geschoten. De commandant wordt bang en vlucht naar Mijdrecht. Er vallen zes doden. Toen we al die schoten hoorden, zijn we er ook snel vandoor gegaan. Achteraf gezien, net op tijd.”

Indië

De oorlog in Nederland is afgelopen, maar die in Nederlands Indië tegen de Japanners duurt nog voort. Reden voor de regering te proberen daar wat aan te doen. Op 7 december 1945 worden de eerste dienstplichtigen opgeroepen. Cor krijgt zijn oproep een jaar later op 7 november 1946. Hij moet naar de Krayenhofkazerne in Nijmegen. Buiten vriest het streng. Hij leert schieten. Komt neer op één schot en daarna de huls inleveren. Op 14 mei 1947, na zes maanden opleiding vertrekt hij als brennhelper met ‘De Volendam’ naar Nederlands Indië. Samen met 2700 militai-

ren opeengepakt in een boot geschikt voor 2500 man. Maar nood breekt wet. Op de kade klinkt Boe-geroep.

In Indië wordt munitiejouwer en brennhelper Van Zwieten geconfronteerd met opengereten lichamen van dode mensen en geen trek in eten vanwege de spanning. Hij krijgt malaria, met als gevolg twee maanden ziekenhuis. Teruggaan naar zijn onderdeel lukt niet meer. Hij wordt ingedeeld bij de veldpost in Medan en ziet zichzelf als kneusje. Anderen moeten nu vechten, hij mag niet meer meedoen. Om dat leed te verzachten kiest hij voor mobiele dienst. Met veldpostwagens de post brengen naar de onderdelen en toezien dat er in brieven niets wordt meegestuurd. Maar zie dat maar eens te handhaven. Oogluikendheid kost Cor twee dagen licht arrest. Na drie jaar in de tropen snak je terug naar Holland. Naar de afwisseling van seizoenen. Elke dag is het in Indië op dezelfde tijd licht en op dezelfde tijd donker. Om twaalf uur 's middags staat de zon recht boven je hoofd. Elke dag weer.

Verveling

Je was daar wel één grote familie. Verschillen in godsdienst speelden geen enkele rol meer. Iedereen was gelijk. De pastoor en de dominee in één auto? In Nederland ondenkbaar, hier de gewoonte zaak van de wereld. Onze grootste vijand in Indië was wachten. Alsmar wachten en vaak niksdoen. Gelukkig heeft Cor vaak wat om handen. Hij houdt van volleybal en zingt in koren. Drie jaar later beseft hij wat die opleiding in Nederland heeft opgeleverd. Niks. Over seksualiteit en de gevolgen daarvan is nooit met een woord gesproken. Velen stierven en werden als vermist opgegeven, maar dat sterven was niet altijd door oorlogsgeweld. Hij ziet terug op drie nutteloze jaren. Hij kon terugkeren naar huis, maar veel van zijn kameraden moesten achterblijven en dat houdt hem tot op de dag van vandaag nog steeds bezig.

Atalante

Op 27 maart 1950 keert Cor van Zwieten terug naar Nederland. Hij kan weer terugkomen bij drukkerij Verweij, waar hij voor zijn uitzending werkte. Maar nog steeds zonder diploma. Dat betekent twee jaar avondschool op de Amsterdamse Grafische School. Na afloop krijgt hij het diploma boekdrukker. In de praktijk blijkt het een geschiktheidsverklaring. Voor Cor een afknapper. Gelukkig heeft hij in Indië veel aan sport gedaan. Vooral volleybal dat door de Engelsen en Amerikanen daar was geïntroduceerd. Hij is er helemaal weg van. Het vervolg is op het kermisterrein aan Demmerik. Samen met de familie Aarsman slaagt hij er in een zevental samen te stellen. Acht jaar later wordt dat de gemengde volleybalvereniging Atalante. Maar Cor laat het niet bij volleybal. Op aandringen van zijn buurmeisje, Plonie Berkelaar, doet hij in 1974 een

keer mee met de Nijmeegse vierdaagse. Vier dagen lang elke dag 50 km. Trots laat hij weten in totaal twaalf Vierdaagsen te hebben gelopen.

Die herinneringen

In september 2004 zit hij in Soesterberg om afscheid te nemen van zoon Hans, bekend van de Vinkeveense feestweek, die als militair een paar maanden wordt uitgezonden. Daar in dat Soesterberg krijgt hij weer datzelfde gevoel als in 1946 toen hij op het punt stond naar Nederlands Indië te vertrekken. Kijkend naar de mensen om hem heen ervaart hij dezelfde spanningen. Straks gaat Hans naar Afghanistan en zal Cor dezelfde gevoelens weer ondergaan.

De herinneringen aan wat hij in Indië heeft meegeemaakt, drijven hem ook elk jaar naar de bijeenkomst van oud-militairen Nederlands Indië. Die aangrijpende gebeurtenis waar de 6229 soldaten herdacht worden, die daar zijn achtergebleven. Daar pas kun je weer praten over je belevenissen. Daar zie je weer de maten die Indië hebben meegemaakt. Daar word je pas echt begrepen. Je kunt nog zo veel vertellen, toehoorders van buiten zullen je alleen maar beleefd blijven toeknikken. Echt begrijpen doen ze het niet.

Het bruggetje

Boodschappen doen in het dorp is vanuit het wijkje waar hij samen met Gonny woont vaak een moeilijke onderneming. Je moet dan over dat hoge bruggetje om bij de winkels te komen. En dat is voor veel ouderen en dat drukke verkeer soms erg bezwaarlijk. Daarnaast wordt het bruggetje vaak kapot gereden. Ondanks tegenwerking van de verantwoordelijke wethouder slaagt Cor er in om naast de brug een houten loopbruggetje gerealiseerd te krijgen. De ‘Cor van Zwietenbrug’. Resultaat van doorzettingsvermogen. “Wij zijn Vinkeveners en sommigen hebben wel eens moeite met gezag, want we laten ons niet gauw iets zeggen. Zo zijn we grootgebracht”, besluit Cor. Prompt wijst Gonny op haar man: “Daar zit er eentje, ik weet er alles van.”

Cor en zijn gezin op Demmerik 56 anno 1949.

De Groenteveiling.

Een herindeling die niet doorging

Door Fred de Wit

Het is 5 december 1940. Ons land is bezet door de Duitsers en onze regering bevindt zich in Engeland. Door allerlei maatregelen van de bezetter wordt het normale leven in ons land steeds moeilijker. De secretaris-generaal van Binnenlandse Zaken is - in de plaats van de naar Engeland uitgeweken minister - belast met de uitvoering van het beleid van de binnenlands aangelegenheden. Op last van de bezetter komen zowel de Tweede als de Eerste Kamer niet meer bijeen.

In de loop van 1942 worden ook de gemeenteraden buiten werking gesteld. Daardoor kunnen geen democratische besluiten zoals, over een herindeling, worden genomen. Het leidersbeginsel wordt ingevoerd. Bovendien zijn er veel maatregelen door de Duitsers vastgesteld, die door de secretarissen-generaal moeten worden uitgevoerd.

Brief aan secretaris generaal K. J. Frederiks

Op 5 december schrijven de fabrieksarbeider Jac. Bakker, de onderwijzer A.J. Koolen, de bakker L. A.C. Koeleman, de werknemers van de Nederlandse Spoorwegen L.W. Kniep, J. Visser en G.J. Westering, de visser Kl. van

Klaveren, de brandstoffenhandelaar Th. Kortekaas, de aannemer H.J. Rijnveld, de chef van de melkfabriek V.A.M.I. B. Santema en de handelaar in bouwmaterialen H. Zuidervaat, allen inwoners van de Amstelhoek en Mennonietenbuurt, een brief naar de secretaris-generaal van Binnenlandse Zaken. Zij willen als inwoners van de gemeente Mijdrecht samengevoegd worden met de gemeente Uithoorn. In de brief geven zij uitvoerig de redenen aan waarom zij tot deze conclusie zijn gekomen. "Het betreft hier gedeelten van de gemeente Mijdrecht, welke genaamd zijn, Amstelskade, Amstelhoek, Mennonietenbuurt en Kromme Mijdrecht. Ze liggen aan de Amstel en de Drecht. Aan de overzijde van de rivieren ligt Uithoorn, dat men door twee verkeersbruggen over de Amstel kan bereiken. De dorpskern van de gemeente Mijdrecht ligt - te bereiken via een onverlichte open weg - ongeveer een uur lopen van hun woongebied. De postbestelling gebeurt vanuit Uithoorn. Evenals de automatische telefoonaansluiting, terwijl de aansluitin-

gen met het dorp Mijdrecht niet automatisch zijn. Het gehele sociale leven is op Uithoorn georiënteerd. Er is een Christelijke school in de Mennonietenbuurt. De kinderen uit de katholieke, hervormde en niet confessionele gezinnen gaan in Uithoorn op school. De kinderen, die de christelijke school in de Mennonietenbuurt bezoeken, komen grotendeels uit Uithoorn. Katholieke bewoners van de Amstelhoek en Mennonietenbuurt bezoeken de kerk in Uithoorn, die vlak bij de Amstel ligt. De gereformeerden van Uithoorn gaan in de Amstelhoek naar de kerk. De Uithoornse vereniging "Arbeid Adelt" heeft een nijverheidsschool in de Amstelhoek. Omdat Uithoorn een gemeente is met veel industrie hebben veel inwoners van ons gebied daar werk gevonden. De bewoners van beide zijden van de Amstel doen over en weer hun boodschappen. Uithoornse artsen en verloskundigen hebben eveneens hun praktijk in ons gebied. Door een gemeenschappelijke regeling is de luchtbescherming eveneens aan Uithoorn overgedragen. Als er een verkeersongeval of een brandmelding is moet de melding gebeuren via een niet automatische telefoonverbinding met de gemeente Mijdrecht dat veel tijd kost, terwijl de gewenste hulpmiddelen vanuit Uithoorn direct beschikbaar zijn. Voor het afhalen van de distributiebescheiden moeten wij ons naar het gemeentehuis in Mijdrecht begeven en zijn wij minstens een uur onderweg. Het gemeentehuis van Uithoorn is op 10 minuten afstand. Wij horen gewoon bij Uithoorn. Al jaren bestaat de wens tot een samenvoeging maar de procedure daartoe was zeer omslachtig".

De brief besluit met de opmerking dat zij vernomen hebben dat thans een herindeling eenvoudiger kan worden toegepast dan voorheen.

Herindelingen tijdens de bezetting

Inderdaad is dit door druk van de bezetter in enige gevallen gebeurd. Op 23 april 1941 zijn namelijk de toenmalige gemeenten Abcoude, Abcoude Baambrugge en Abcoude Proosdij tot de nieuwe gemeente Abcoude samengevoegd. De Duitsers hadden namelijk weinig op met zeer kleine gemeenten waar de burge-

Zelfs de uitgever van ansichtkaarten gaf aan dat de Mennonietenbuurt bij Uithoorn hoorde.

meesters en de gemeenteraden nog wel eens dwars lagen. Dit lieten zij dan ook in augustus 1942 blijken toen de gemeenteraden buiten werking werden gesteld. De leiding van de gemeente berustte sindsdien alleen bij de burgemeester. De wethouders kregen bij dit besluit alleen een adviserende taak. Bovendien probeerde men het aantal wethouders te beperken, zoals bleek toen de commissaris van de provincie Utrecht, een NSB'er, aan de Mijdrechtse burgemeester Padmos in een brief vroeg, of twee wethouders in zijn gemeente niet wat veel was. Met de brief van enige inwoners van Amstelhoek en Mennonietenbuurt had burgemeester I. Padmos een groot probleem. Vooral omdat er gezinspeeld werd op een soepelere wijze van herindeling, die vóór de bezetting geen enkele kans van slagen zou hebben gehad. De brief was gericht aan de secretaris-generaal van Binnenlandse Zaken mr. dr. K.J. Frederiks, die - ondanks dat hij geen nationaalsocialist was - bekend stond om zijn wijze van schipperen en het niet voor het hoofd stoten van de Duitsers. Na de oorlog kreeg hij daarom van de minister ongevraagd eervol ontslag. Van hem kon Padmos dus weinig steun verwachten. Hij zou wel wat gehad kunnen hebben aan de Utrechtse commissaris van provincie mr. dr. L.H.N. Bosch ridder van Rosenthal, maar die werd begin 1941 door de bezetter ontslagen omdat hij weigerde hun maatregelen uit te voeren. Hij werd opgevolgd door de felle NSB'er ir. F.E. Müller, die na enige maanden al naar Rotterdam vertrok om daar burgemeester te worden. Zijn opvolger was zijn partijgenoot W.B. Engelbrecht, die weinig aandacht besteedde aan het provinciale bestuur. Het is dus duidelijk dat burgemeester Padmos op eigen kracht moest proberen om deze kwestie tot een goed einde te brengen.

Reacties van het gemeentebestuur

Tijdens de raadsvergadering van 20 december 1940

komt de brief van de elf inwoners ter sprake. De burgemeester deelt mede dat hij een afschift heeft ontvangen van de door de heer Koolen verstuurd brief. Het raadslid Engel, afkomstig uit de Amstelhoek, merkt op dat in het adres aan de secretaris-generaal verschillende onjuistheden voorkomen. Het gerucht gaat dat hij achter de actie staat en hij stelt er prijs op te verklaren dat hij tegen deze samenvoeging is en zich tot het uiterste hiertegen zal verzetten. De burgemeester zegt daarop dat er zijns inziens voor de raad nu nog geen aanleiding bestaat om op dit schrijven te reageren. Het raadslid Eikelenboom is van oordeel dat er vanuit de in de brief genoemde wijken een tegenactie behoort te worden ingezet. Op 24 december 1940 reageert de provincie. Naar aanleiding van de brief van de elf inwoners, die zij eveneens hebben ontvangen, vragen zij de burgemeester van Mijdrecht om een reactie. Nu moet er toch gereageerd worden. Het college van burgemeester en wethouders bespreekt daarom op 8 januari 1941 de brief en besluit dat tegen het verzoek stelling moet worden genomen. Hoe dit moet gebeuren, is uit de notulen niet duidelijk op te maken. Waarschijnlijk is er nog niets besloten en is het college vooraf op de hoogte gesteld van het feit dat het raadslid Engel uit de Amstelhoek een tegenactie had georganiseerd waarbij 153 gezinshoofden van het betrokken gebied in een petitie verklaarden beslist niet met Uithoorn te willen worden samengevoegd. Hij stelt vast dat zeker 80 % van de bewoners hiertegen is ondanks de afstand tot de kern van Mijdrecht. Distributiebonnen worden verstrekt in een lokaal dat in de Amstelhoek is gelegen en dat de automatisering van het telefoonnet in voorbereiding is, waardoor die problemen binnenkort verleden tijd zullen zijn. Het door Koolen opgegeven aantal leerlingen die in Uithoorn op school gaan klopt ook niet met de werkelijkheid. En dit geldt eveneens voor het lidmaatschap van de vereniging "Arbeid Adelt". Het grootste aantal leden van de gereformeerde kerk komt eveneens uit de Amstelhoek en Mennonietenbuurt. Hoewel een aantal werknemers uit de buurt in Uithoorn werkzaam is, zijn er ook veel die in de Mijdrechtse industrie werken. De tegenactie van Engel is verwoord in een brief, die is voorzien van 153 handtekeningen en op 11 januari 1941 is opgestuurd naar de secretaris-generaal van het ministerie van Binnenlandse Zaken.

De brief van burgemeester en wethouders

Op 30 januari bespreken burgemeester en wethouders de situatie opnieuw. De actiegroep Koolen had ondertussen een adhesiebetuiging aangeboden van 265 meerderjarige ingezetenen uit de buurt. De burgemeester besluit de raad in te lichten maar ook van het college zal nu een antwoord moeten komen. Zorgvuldigheid is echter geboden. Grote samenkomsten en demonstraties van burgers zijn door de bezetter

Burgemeester Padmos opereerde in deze kwestie zeer behoedzaam.

verboden. Als dit gebeurde, zouden de Duitsers ingrijpen en daar zit het college niet op te wachten. En de secretaris-generaal waarschijnlijk evenmin. Die heeft in die tijd, toen de Jodenvervolgving begon, wel met grotere problemen te maken. Op 1 maart 1941 geeft burgemeester Padmos uiteindelijk aan Gedeputeerde

Staten van de provincie Utrecht de standpunten van het college weer. Volgens het college weerspiegelt de brief van Koolen en tien anderen niet de gevoelens van de grote meerderheid van de bevolking van dit gedeelte van de gemeente Mijdrecht. Niemand van de ondertekenaars behoort tot de meer vooraanstaande inwoners. Het merendeel van de ondertekenaars vestigde zich op latere leeftijd in onze gemeente en voelt zich uiteraard minder hieraan verbonden. Slechts vijf van hen zijn te Mijdrecht geboren. Volgens de adressanten bestaat het verlangen om zich bij Uithoorn aan te sluiten al jaren. Dit is ons nooit gebleken. Ook het afstandsbezwaar bestijden wij. Inderdaad is het gemeentehuis op enige afstand maar iedereen kan gebruik maken van de bus, fiets of trein. Alle plattelandsgemeenten hebben dit probleem om het gemeentehuis te bereiken. De automatisering van het telefoonnet is in voorbereiding en dat de postbestelling aan de grens van een gemeente soms geschiedt vanuit een naburige gemeente kan overal voorkomen. Dit levert geen enkel motief op voor annexatie. De christelijke nationale school in de Mennonietenbuurt werd in 1940 door gemiddeld 148 leerlingen bezocht. Slechts 43 kwamen uit Uithoorn. De heer Koolen, één van de ondertekenaars van dit verzoek en onderwijzer op deze school moet dit toch weten! Ook de opgave dat de meeste lidmaten van de gereformeerde kerk uit Uithoorn komen is onjuist.

Het omgekeerde is namelijk het geval. De Nijverheidsschool "Arbeid Adelt" wordt bezocht door ongeveer 90 leerlingen waarvan er 20 in Uithoorn woonachtig zijn. Door deze onjuistheden vermoeden wij dat het adres niet door de ondertekenaars is opgesteld. Met de gemeente Uithoorn hebben wij een regeling getroffen betreffende de hulpverlening met de luchtbescherming en de brandweer. De distributiekaarten worden op meerdere plaatsen in de gemeente verstrekt waaronder de Mennonietenbuurt waar ook een stembureau gevestigd was. Sinds meer dan 40 jaar levert het bedoelde deel van de gemeente een wethouder in de raad, die steeds voor de belangen van de inwoners

opkomt, terwijl het ook is voorgekomen dat beide wethouders daar woonden. Van gemeentewege zijn hier ook een aantal arbeiderswoningen gebouwd. Het college maakt hierbij duidelijk dat er geen enkele reden is om aan het verzoek van een grenswijziging te voldoen. Wat de adhesiebetuigingen van de actiegroep Koolen betreft, merkt de burgemeester op dat de 265 handtekeningen zijn gesteld door 125 gezinshoofden en voor de rest door hun echtgenoten en kinderen. Die handtekeningen zijn verzameld nadat een actie tegen de beoogde grenswijziging is ingezet. Aan de secretaris-generaal is een door J. Oliemans en 152 anderen getekend adres gezonden, waarin tegen het verzoek om grenswijziging wordt stelling genomen. Degenen, die dit adres hebben ondertekend, zijn bijna zonder uitzondering gezinshoofd of alleenwonende. Verder deelt het college nog mede dat de gemeente totaal 4.700 inwoners telt waarvan er ongeveer 1.325 in de bedoelde buurt wonen. Tot zover het goed onderbouwde verweer van de burgemeester en de wethouders. Vreemd genoeg zijn in het dossier van de gemeente over deze grenswijziging geen brieven van de gemeente, provincie en ministerie te vinden.

Blijkbaar hebben alle betrokken partijen er behoefte aan gehad om deze actie als een nachtkaars te laten uitgaan, evenals de actievoerders. Waarom zouden de actievoerders dat hebben gewild? Zeker weten doen we het niet. Maar het is waarschijnlijk dat hen duidelijk is gemaakt dat het niet verstandig was om tijdens de bezetting een actie tot herindeling te ondernemen. Bovendien zat de andere partij, namelijk de gemeente Uithoorn, er helemaal niet op te wachten. Tijdens de raadsvergadering op 30 juni 1941 vraagt het raadslid Bakker of al iets naders is vernomen naar aanleiding van het verzoek van een aantal inwoners om een grenswijziging. Burgemeester Padmos antwoordt ontkennend. De raadsleden laten het bij dit antwoord.

Op 28 augustus 1941 wordt de laatste raadsvergadering gehouden omdat op last van de bezetter de raden van de gemeenten buiten werking worden gesteld. Het jaar daarop wordt burgemeester Padmos door de bezetter ontslagen en vervangen door de NSB-er Doude van Troostwijk.

Bronnen:

- Streekarchief Vecht en Venen: Gemeente Mijdrecht nr. 88

Surfen op het web (2)

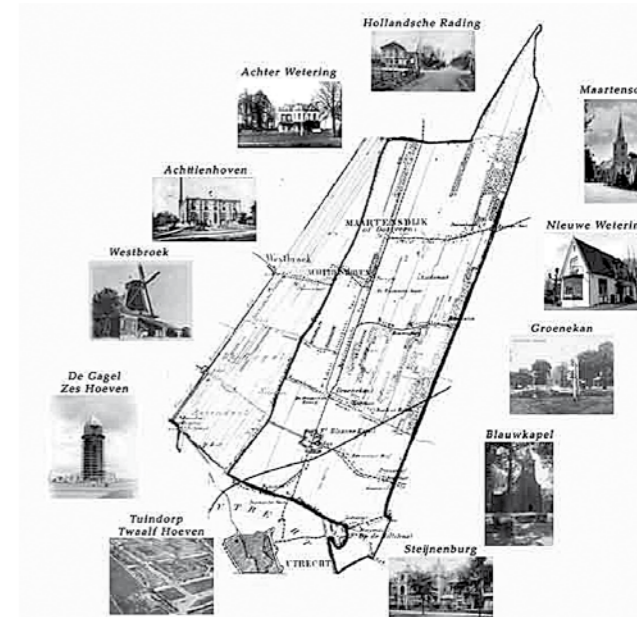
Door Jaap Meulstee

Het wereldwijde web is een onuitputtelijke bron van informatie. In ons kwartaalblad willen we met enige regelmaat wijzen op mogelijk interessante sites voor geschiedenisliefhebber. Deze keer betreft het de startpagina over geschiedenis <http://startpagina.geschiedenis.nl>.

De website is een enorme bron van historische informatie en dus ook voor veel surfplezier. Natuurlijk kunt u zich beperken tot het bekijken van het laatste historische nieuws, op zich wellicht een contradictio in terminus, maar geschiedenis haalt regelmatig de voorpagina's, geschiedenis is nieuws. U kunt zich ook abonneren op de nieuwsbrief van deze site.

Zoals eerder genoemd, vinden we op deze site ook een kalender met hierop een aankondiging van vele historisch interessante evenementen.

Op de site ook enorm veel links naar nogal wat diverse videobeelden. Zowel actueel als historisch filmmateriaal is voor de geïnteresseerde kijker beschikbaar. U kunt hier uren in rondneuzen. Helaas zijn veel beelden nogal gewelddadig, gekoppeld aan het geleden leed of aan de diverse oorlogen die onze geschiedenis overschaduwden. Het zijn veelal links naar youtube of andere bronnen elders aangaande Iran, Koninginnedag, China maar ook over kastelen, Peru, Egypte, de oudheid, de middeleeuwen of de ontdekkingsreizen.

Maartensdijk heeft ook een historische fietsroute beschikbaar op de website.

De Ronde Venen en onze eigen Proosdijlanden. Maar ook de historische kring Breukelen heeft een keurige site, met heel veel interessante informatie. Of de historische kring van de gemeente Loenen. En wat te denken van Maartensdijk met net als bij de Proosdijlanden een historische fietsroute in de directe omgeving?!

En als dit alles nog niet genoeg is zijn er op de startpagina nog vele tientallen dochterpagina's van Anne Frank tot en met de Zijderoute. Hiertussen ook de zoekmogelijkheid in historische kranten. U tikt bijvoorbeeld uw familienaam in het zoekvenster van het Utrechts Nieuwsblad of de Laarder Bel en warempel u treft berichten over familieleden in het verleden. Heel grappig. Zo heeft u natuurlijk een uitstekende mogelijkheid om uw eigen familiegeschiedenis nog eens te herbeleven.

De Vechtkroniek is het tijdschrift van de Historische Kring Gemeente Loenen.

Eigen naam zoeken

We treffen op de site heel veel links naar andere pagina's, waarover we later nog uitgebreider zullen berichten. Aardig is ook de relatief nieuwe link naar lokale historie en heemkunde. Onze eigen regio en de direct aan ons gebied grenzende streken krijgen uitge-

breid aandacht op hun respectievelijke eigen websites. Onder de geschiedenisverenigingen (geschiedenisverenigingen.startpagina.nl) natuurlijk ook een link naar

Een oproep van burgemeester Van der Haar

Door Fred de Wit

Het ambtelijke voorstel

Op 9 september 1954 schreef de ambtenaar Jansen van de gemeentesecretarie Mijdrecht een memo aan burgemeester Van der Haar. In dat memo pleitte hij voor een oproep van de burgemeester aan de inwoners om mee te werken aan de het totstandkomen van een documentatie en fotoarchief van de gemeente. Hij stelde voor om in de wekelijks verschijnende "Dorpsstem" een oproep te plaatsen waarin de inwoners zou worden gevraagd om oude en nieuwe foto's, die voor de documentatie van belang kunnen zijn, op de secretarie af te geven. Jansen schreef verder: "Overcomplete exemplaren zouden dan zo wie zo al overgenomen kunnen worden, terwijl van enkele exemplaren afdrucken zouden kunnen worden gemaakt. Hiervoor zou dan, waarschijnlijk uit de post 'benodigdheden en hulpmiddelen' een krediet beschikbaar kunnen worden gesteld".

De ambtenaar stelde verder voor om de namen van degenen die een foto of Ansichtkaart ter beschikking hadden gesteld bij een tentoonstelling te vermelden en eindigde met de opmerking "dat door deze actie eens wat cultureel besef zou kunnen gekweekt c.q. bevorderd". Tenslotte vroeg hij de burgemeester hoe die over dit voorstel dacht.

De burgemeester antwoordde Jansen dat hij het een voortreffelijk idee vond en gaf hem de opdracht om een conceptvoorstel klaar te maken en dat met hem te bespreken. Maar Jansen kreeg er ook van langs. Bij de uitdrukking "zo wie zo" werd het voor de ambtenaren bekende en gebruikelijke rode potlood van de burgemeester gehanteerd.

Hij kreeg het voorstel terug met de opmerking: "Gebruik deze uitdrukking bij voorkeur NOOIT meer, zeker niet in de schrijftaal. Eén van de symptomen van vulgarisatie van onze prachtige Nederlandse taal. Dit is Duits (sowieso)". Daar kon de ambtenaar het dus mee doen.

De oproep

Op 15 oktober 1954 verscheen de officiële oproep van de burgemeester in de Dorpsstem. Hierin deelde hij mede dat hij een goed gedocumenteerd fotoarchief over de gemeente wilde samenstellen. Hij deed daarom een oproep aan de inwoners om hem daarbij behulpzaam te zijn en wanneer men nadere bijzonderheden daarover wilde weten, men contact kon opnemen met de secretarie van de gemeente. Hij zegde toe dat als de

door hem voorgestelde actie slaagt, te zijner tijd eventueel een tentoonstelling zou worden georganiseerd waardoor een ieder de gelegenheid krijgt het resultaat van de gehouden actie te bezichtigen. Een week later werd de oproep herhaald. Totaal reageerden slechts 19 inwoners.

Van der Haar schreef ze allen een persoonlijke brief waarin hij de mensen bedankte voor de geschonken of ter beschikking gestelde foto's en Ansichtkaarten. Of er nog afdrucken zijn gemaakt van de ter beschikking gestelde exemplaren is niet meer te achterhalen. Bij sommige inwoners is de burgemeester zelf langs gegaan om de foto's te bekijken. Maar één inwoner, die reageerde, kreeg een afstandelijke brief waarin hem medegedeeld werd dat hij zijn afbeeldingen aan de secretarie kon afgeven.

De Lord

Wie was deze inwoner die door de burgemeester op zo'n afstandelijke wijze werd bejegend? Hiervoor moeten we teruggaan naar de jaren dertig van de vorige eeuw. Het was de tuinder J. Broerse, die zich in Engeland bekwaamd had in het kweken van rozen. Vanuit dat land had hij een bepaalde houding aangenomen, zoals het zich op straat vertonen met een wandelstok en bolhoed en zich op dezelfde manier gedragen als de toen gegoede burgerij. De eenvoudige inwoners van het dorp haalden hun schouders hiervoor op en namen hem niet serieus. Al gauw kreeg Broerse daarom de bijnaam van "de Lord". Broerse is ook nog een periode raadslid geweest waarbij hij het de toenmalige burgemeester Padmos door zijn vragen en opmerkingen niet gemakkelijk maakte. Geen raadslid zou het nu accepteren wanneer hij of zij tijdens de raadsvergadering pas inzage kreeg van de notulen van de voorafgaande vergadering. Broerse nam dit destijds al niet, maar het waren toen andere tijden en zijn mederaadsleden steunden hem niet. Hij heeft niet de vergaderingen gedurende de gehele raadsperiode bijgewoond. De reden hiervoor was het uitzitten van een

Eén van de foto's die op het gemeentehuis werd ingeleverd.

gevangenisstraf. Tijdens die periode was hij dus verhinderd raadsvergaderingen bij te wonen. Hij had ook voor het raadslidmaatschap kunnen bedanken, maar dit heeft hij niet gedaan. Dat kon hij ook moeilijk, omdat hij geen opvolger op de lijst had. Reden van zijn gevangenisstraf was het feit dat hij meende recht te hebben op de miljoenerfenis van de weduwe Van Wieringen die op 17 februari 1932 was overleden. Hij beweerde dat hij zeer bevriend met haar was geraakt, omdat hij voor haar een gedeelte van de tuin verzorgde en met vervalste documenten probeerde hij aan te tonen dat zij hem tot enig erfgenaam had benoemd. Bovendien vertelde hij dat zij hem een grote som geld schuldig was in verband met de speculatie in effecten. Hij toonde dit aan met vervalste stukken bij het Amsterdamse Hof. De Procureur-generaal geloofde dit niet en eiste anderhalf jaar gevangenisstraf. Dit proces had een grote landelijke belangstelling omdat zowel de burgemeester, de notaris en verschillende beroemde schrijftdeskundigen werden aangezocht om de valsheid in geschrifte te bewijzen. Er volgde zelfs nog een tweede proces omdat Broerse later met andere vervalste papieren nog zijn gelijk probeerde te halen. De Lord liet het hier niet bij zitten en meldde zich tijdens de bezetting aan als lid van de NSB om met behulp van die partij en de Duitse bezetter in het bezit van de miljoenen van mevrouw Van Wieringen te komen. Maar de partijleiding ging hier niet op in. Broerse ontpopte zich als een fanatieke pro-Duits. Hij heeft zich na het wegvoeren van de joodse familie Heijmans hun huis gekraakt en zich over hun bezittingen ontfermd, waardoor hij in conflict kwam met burgemeester Padmos. Na de bevrijding is hij daarvoor opnieuw in de gevangenis beland. Na zijn vrijlating eiste hij van burgemeester Van der Haar een vergoeding omdat van zijn in beslag genomen goederen maar

een gedeelte aan hem was teruggegeven. Zo eiste hij onder meer een geldelijke vergoeding voor zijn jacquet dat in beslag was genomen. Waarop de burgemeester op de brief van Broerse de kanttkening plaatste: "Ik heb er ook geen, wat moet die man er mee."

De brief van de Lord

In een brief gedateerd op 19 oktober 1954 probeert Broerse zijn

gram te halen. De oproep van burgemeester Van der Haar om het fotoarchief van de gemeente aan te vullen, bood hem een goede gelegenheid. Om nog eens in te gaan op het feit dat hij slechts een gedeelte van zijn indertijd in beslag genomen goederen heeft teruggezien, begint hij de brief al als volgt. "Ondergetekende heeft hier en daar in zijn zeer geschonden archief en verzameling prenten enz. kortgeleden nog enkele dingen teruggezien, die u mogelijk zullen interesseren".

Hij gaat dan verder in op de rechtszaak waarin hij aanspraak maakte op de erfenis van mevrouw Van Wieringen, die hij uiteindelijk had verloren. Hij had toen Ansichtkaarten willen hebben om daarmee tijdens de rechtszaak de echtheid van handtekeningen aan te tonen. Maar de toenmalige notaris Van der Heijden verbood toen volgens Broerse iedereen met hem te spreken en de notaris zou boeren verboden hebben om met zijn vader en broer zaken te doen. Volgens Broerse was de familie Verweij, die de meeste Ansichtkaarten als drukker had uitgegeven, nog steeds in het bezit van een unieke verzameling hiervan. Maar door de dorpsdwang van de notaris durfden zij deze collectie niet tijdelijk aan hem af te staan zodat hij die als bewijs van zijn onschuld tijdens het geding kon overleggen. Het is begrijpelijk dat de burgemeester op dit warrige verhaal, mede door het verleden van "de Lord", niet wenste in te gaan. Of hij aan de secretarie nog enige Ansichtkaarten heeft afgegeven, is onduidelijk. Evenmin of de verkregen Ansichtkaarten en oude foto's ooit zijn tentoongesteld of in het fotoarchief van de gemeente Mijdrecht zijn terecht gekomen.

Bronnen:

- Streekarchief Vecht en Venen: Archief gemeente Mijdrecht nr. 93

Het was oktober 1944

Onze tocht naar het Westen

Door Jan Noij

Het begin

Als een mooie, zonnige najaarsdag zal deze zondag, de zeventiende september 1944, in onze herinnering blijven. Sinds verleden week dinsdag onze school gevorderd is door de terugtrekkende Duitse legermacht, hebben we een soort verlengde vakantie. Hoe lang nog? Als dan die zondag, omstreeks half elf, een monotoon gezoem vanuit het westen, aanzwelt, dan blijkt al snel, dat dit de ouverture is van een bombardement op het Reichswald, enkele kilometers verder op: bij Plasmolen en Mook. We zien in de namiddag tientallen zweefvliegtuigen landen en daarna duizenden parachutisten langzaam neerdalen achter het bos in Groesbeek. We hebben geen idee, dat dit fantastische schouwspel, althans datgene wat er op volgt, ons leven, en dat van alle bewoners van Noord-Limburg, de komende maanden, ik kan beter zeggen de komende jaren, zo sterk zal beïnvloeden. Voor dit laatste woord mag men ook lezen: in de war schoppen! Bij ons komen geen bevrijders, hoewel ze op slechts vijf of zes kilometers bij ons vandaan geland zijn. We staan die middag uren op de weg en turen in de richting Mook. Het is een eindeloos wachten op...iets, dat niet komt.

Enige dagen later

Op woensdag 20 september komt een legerarts met een aantal hospitaalsoldaten in alle vroegte aan de voordeur. Ze vorderen de grote voorkamer voor de eerste opvang van gewonden achter het front. Op die woensdag doen de Duitsers een tegenaanval en trachten Mook weer in handen te krijgen. Dit lukt niet, maar de wagens rijden af en aan met gewonden, die ze in Middelaar en Mook ophalen. Ze worden bij ons binnen gebracht voor een eerste behandeling, tenzij ze onderweg al overleden zijn. Zijn ze bezweken, dan worden ze onder een afdak neer gezet, voor een latere afvoer.

De gewonden met overlevingskansen worden verder afgevoerd richting Duitsland. Tierend en vloekend zien we de arts die avond door de lange gang lopen, ... trillen zijn handen?

De daarop volgende weken

In de nu volgende weken worden van uit onze omgeving zo nu en dan enige granaten richting Mook of naar de overzijde van de Maas gestuurd. De Engelsen zijn, vanuit Eindhoven, inmiddels opgerukt tot aan de Maas, in het land van Cuyk. We mogen van "gene zijde" dan ook prompt op antwoord rekenen en meestal nogal uitgebreid! Horen we de granaten fluiten, dan is het goed; dan zijn ze al over gevlogen. Dus geen gevaar meer voor ons. We leren gauw hoe dat werkt: een granaat gaat immers veel sneller dan de verplaatsing van het geluid!

We moeten weg

Dan komen de geruchten op gang: we moeten weg. We leren een nieuw woord kennen: evacueren. Het centrum van Gennep wordt als eerste ontruimd. Een oom van mij komt met zijn gezin, in totaal negen mensen, bij ons inwonen. Maar dat is van korte duur, want een paar dagen later moeten ook wij weg. Een kist, met o.a. kleding en serviesgoed, wordt ingegraven. Het paard wordt ingespannen en dan gaan we op maandag 16 oktober op pad. We vinden onderdak bij een oom van mij in Ottersum, of juist gezegd op de Zelderheide, slechts een kilometer of vijf van ons huis verwijderd. Wat staat ons verder te wachten? "Ze" zeggen, dat we de grens over moeten; Duitsland in. Waar heen, en hoe lang? Er wordt niets hier over gezegd, maar de indruk ontstaat wel, dat onze reis wel eens een paar weken kan duren.

Waardoor was toch die domme gedachte bij een ieder ontstaan: over één of twee weken zijn we wel weer thuis! En waarom werd zo dom en naïef te werk gegaan? De meeste kleding werd thuis in een kist begraven en de hoeveelheid kleding was in die jaren toch al niet bijzonder groot. En dat, met de winter voor de deur. Een winter, zoals we later ervaren, die ons nog lang zal heugen, met flinke vrieskou.

Als dan het bevel voor de evacuatie komt worden allerlei voertuigen ingezet, zoals kindrewagens, bolderwagens en karretjes op wielen. Zeker niet te vergeten, de fiets op echte "volbanden" (rubber

Zo troffen de geëvacueerden na hun terugkomst hun woning aan.

gesneden uit oude autobanden). Wij hebben echter een grote kar met paard ter beschikking; wat een luxe! Dan komt de noodlotstijding: de komende vrijdag (20 oktober) moet de hele meute klaar staan; om twaalf uur, voor de aftocht richting Goch. We moeten dus de grens over. Voor het vee zal door de bezetters gezorgd worden. Men zegt, dat in vele steden in Duitsland al honger wordt geleden ... dus dat is dan geregeld. Nog twee groepen familie zullen met ons mee trekken en dat betekent, dat in totaal 24 personen op de kar zitten of er omheen zwerven. De vier tantes, gezeten op de kar hebben een goed overzicht op het geheel. Het is vandaag een druilerig weertje en eindelijk komt er enige beweging in de trieste stoet; richting de grens. Die grens, die we al lange tijd niet meer gepasseerd zijn, ligt slechts een paar kilometer van ons startpunt.

Een barre tocht begint

Als je zo eens om je heen ziet, wordt je er niet vrolijker van. Wat een triest gezicht, al die karretjes, fietsen en andere vervoermiddelen uitgerust met witte vlaggen. Waar het idee van die vlaggen is ontstaan, niemand weet het. Later zal blijken, dat het nog zo gek niet is. Regelmatig zien we boven ons Engelse jagers, die eens komen kijken, wat voor een stoet daar over de weg gaat. We zijn immers op Duits gebied. Ze mogen daar boven best weten, dat het geen militaire colonne betreft, maar burgervluchtelingen! Dus liever geen duikvluchten van daar boven.

Langzaam maar zeker komt de grens in zicht. Meerdere militairen staan in een groep bij elkaar. Dan komt er één op ons af en pakt het paard ruw bij de teugels. Onze bruine, compleet met kar natuurlijk, wordt van de weg gehaald. De soldaat schreeuwt in onze richting zo iets, dat het geen volksverhuizing betreft, maar een evacuatie! Eenzelfde lot treft een vierwielig wagentje, getrokken door een klein paardje. O ja, dat is de melkboer, die vlak bij ons woont. Maar wat nu gedaan? Het toeval grijpt zijn kans! We weten, dat een paar honderd meter verder op een oom woont; hij is een Duitser, getrouwd met een Hollandse. Mijn vader gaat daar per fiets naar toe. Waarom? Wat heeft dat nou voor

zin? Die zal ook wel geen ontzettingsleger ter beschikking hebben! Maar, laat nou toevallig bij die oom de officieren ingekwartierd zijn, waar onder de soldaten aan de grenspost vallen. Daar komt het stel al aan. Mijn oom niet in de achterste gelederen. De soldaten worden door een officier en mijn oom in vlot Duits toegesproken en zie: we mogen met paard en kar weer verder. Onze melkboer pakt zijn paardje ook bij de halster en glipt snel achter ons aan. We vinden gauw weer een plaatsje in de massa. Wat een toestanden en we zijn pas een half uur onderweg. Een paar Duitse militairen, hoog te paard gezeten, kijken van uit de hoogte op de stoet neer. Wat gaat er in ze om? Niets, leedvermaak. Of mogelijk toch enig medelijden met de trieste groep mensen, dat alles achter zich moeten laten? Alles, wat ze in jaren moeizaam hebben opgebouwd. Wat zullen ze terug vinden als ze weer thuis komen? We naderen tegen vier uur het plaatsje Goog. Hier worden we ondergebracht in een school. We mogen op de houten vloer gaan slapen; dat ziet er dus wel goed uit. De ouderen, o.a. mijn twee broers, verdelen de wacht bij de kar. Om vijf uur is er in en om de school al vol op bedrijvigheid. Logisch, want van slapen is niet veel terecht gekomen; het hout is hard. Om half acht gaan we al op pad. Hoe ver vandaag; en waar heen? We weten het niet. Tegen vijf uur zit onze wandeling, voor die dag, er weer op; een tocht met goed weer. We moeten bij burgers in Hennepen een slaapplek zoeken. Bij burgers, die niet op vluchtelingen zitten te wachten. Veel mensen moeten de nacht in een schuur door brengen. Wij hebben geluk; we rijden onze kar het erf op bij een bakker. De kar kan in een schuur en het paard in de wei. In het achterhuis slapen we prima op stro en ... wat zien we 's morgens? De bakker heeft de nacht goed benut en, ook voor ons, brood gebakken. Dus we gaan die morgen monter op pad en als het luchtalarm voorbij is, worden we bij Rees, met een pont, de Rijn over gezet. De jagers komen een kijkje nemen en de witte vlaggen doen kennelijk goed werk.

Weer terug in ons Nederland

Aan de overzijde van de rivier staan Hollandse platte wagens om mensen, vooral ouderen en kinderen te vervoeren. De wagens komen uit Heendringen en omgeving, dus de reis gaat echt wel naar Nederland! In het Gelderse Zeedamp slapen we in het hooi en dan op maandag weer op pad; verder...verder van huis! Tegen de avond worden we ondergebracht in een koude, tochtige loods aan de IJssel bij Doesburg. Geruchten over razzia's doen de ronde en enkele jongeren worden, uit voorzorg, ondergebracht bij particulieren. De oudere mannen en ook mijn tantes, horen niet bij de gelukkigen; overigens ik ook niet (te jong). Door een onvoorzichtigheid valt onze carbidlamp om en de haren van een tante gaan in de brand! Paniek, maar

alles loopt gelukkig goed af. De volgende dag gaat onze reis naar Velp. Enkele van de “particulierslapers” hebben onderweg verhalen over pannenkoeken: heerlijke, warme pannenkoeken! In Velp zullen we enkele dagen blijven; we slapen op stro, in een school. Het middageten is bruine bonensoep en dan ‘s avonds een paar boterhammen. Deze soep komt enkele dagen op herhaling en dan. Op maandag 30 oktober, krijgen we te horen, dat we de volgende dag verder zullen trekken. Naar men zegt is de gaarkeuken in beslag genomen. Klopt dat, of zijn de bonen misschien op? Gelaten gaan we de volgende dag op pad, door de bosrijke omgeving van Arnhem. Voor de bomen met hun herfstkleuren hebben we weinig aandacht. Kapotte voertuigen langs de weg en enkele graven in de berm, gemarkeerd door houten kruizen, laten duidelijk de sporen zien van de strijd, die hier kort geleden nog woedde. In Ede ligt onze volgende slaapplek; in spoorwagons slapen op stro. Helaas, in dat gebruikte stro zitten kleine springertjes, die maar wat graag verder met ons op reis willen! Nou dan: “bedankt Ede.” Met een paar sneetjes brood gaan we verder richting Renswoude en dan door naar Woudenberg, waar we in een echt huis slapen en wel in een bed! Na nog een paar dagen trekken, waarbij we overnachten in Zeist en Zuilen, lopen we op zaterdag 4 november door Breukelen richting Vinkeveen.

Onze reis loopt ten einde

Na bijna drie weken onzekerheid blijkt hier onze reis ten einde te lopen. Wie heeft die beslissing voor ons genomen? Een kort onderzoek door een arts in Vinkeveen volgt en distributiepapieren worden uitgereikt. Een deel van onze groep blijft in het dorp achter, maar wij gaan met achttien personen de polder in naar Waverveen. Mijn oom, met zijn gezin, “zit” bij de familie Van Dasler, een onderwijzer. Hier loopt aan de andere kant van de weg een tochtsloot, voor de afwatering van de polder. Richting Abcoude staat een groot gemaal. Aan de andere kant van deze tocht staat een grote boerderij, van de familie Compier. Hier zal een andere oom, met zijn gezin, gaan overwinteren. Ons gezin wordt ondergebracht bij Wim Kooyman, waar we een goed onderkomen vinden voor de winter. Nog een neef komt, als extra melker, hier wonen. Een paar melkers zijn bij een veeboer altijd welkom.

Ons verblijf in Waverveen

De eerste dagen is het wel wennen: wat is het in de polder stil! Je voelt je van iedereen verlaten. De grote, groene vlakke wordt door sloten in meerdere weilanden verdeeld. Sloten, als zilveren linten in een eentonig, groen landschap, met slechts hier en daar een huis. Het doet erg kil aan, op die eerste dag, zondag vijf november 1944, met regen en een stormachtige wind, die om de lange, lage boerderij loeit. Maar laten

we niet klagen. We zijn goed onderdak gekomen en mooi voordat de herfst echt gaat komen. En het paard heeft een warme stal. Voor “onze boerderij”, die wel twintig meter van de weg ligt, vind je natuurlijk een sloot. Op de oprit naar het huis, staan twee smeedijzeren hekken. Het geheel straalt degelijkheid en een zekere welstand uit. Ga je het erf af, dan kun je links af naar een pontje, waar je de Amstel over gaat naar Nes; voor de prijs van twee cent. Hier staat ook onze kerk, waar we als vreemdelingen tussen de andere kerkgangers verloren zitten. Na afloop van de dienst, langs de Amstel, pontje over...

De eentonigheid van dag tot dag maakt je soms wat sikkeneurig en kribbig. Geen boeken, geen krant of radio; dit zijn allemaal dingen uit een eerder leven! Maar, we kunnen ook het erf af gaan en dan rechts af. En dan naar de familie Van Dasler, daar bij de tocht. Er staat altijd een ketel op de potkachel te pruttelen en misschien is er wel een kopje eikeltjes koffie. Belangrijker is echter, dat daar een stukje buitenwereld ligt, waar je zo maar, ongevraagd, mag binnen lopen. En misschien is er wel nieuws; nieuws uit de “Vliegende Hollander” of “De Luistervink”. Waar halen ze hier het nieuws toch vandaan? Een middag hier, die vliegt om. Als ik dan weer naar huis ga, zie ik dat bij Bouwman het gaspitje al weer brandt. Mooie vinding; een fiets op een paar planken boven de sloot en dan door trappen, ontsnapt er gas uit de modder. Hoe het precies werkt; weet ik veel? Bij ons thuis brandt de carbidlamp ook al als ik naar binnen ga. Een paar dagen voor de kerst zal het gebeuren! De clandestiene slacht van het varken zal door een neef, die hier in bedreven is, worden uitgevoerd. Het varken wordt vakkundig in stukken gehakt en gesneden. De zijden spek worden gepekeld, bloed- en leverworst gemaakt en uiteindelijk komt, als laatste, de balkenbrij aan de beurt. Die heerlijke bruine plakken brij! Laat nu de kerst maar komen!

De overval

Helaas, wat gebeurt er op die fatale zaterdagavond, 23 december? Om negen uur, bedtijd in oorlogstijd, zonder elektriciteit en geen kolen voor verwarming, wordt er op de deur gebonsd. Vanwaar dit vertrouwen in de medemens in een donkere, verlaten polder? De heer des huizes opent de voordeur en ziet een pistool op zich gericht. Wim moet voorop lopen de huiskamer in en wij zien daar achter een man in het uniform van de Nederlandse politie. De mannen moeten op een rij gaan staan en de vrouwen mogen blijven zitten. De agent (echt of nep) zegt dat de ondergrondse oordeelt dat er, door onze boer, een bijdrage aan de voedselvoorziening voor de ondergrondse en onderduikers geleverd moet worden. We horen gestommel in de gang, waar kennelijk meerdere mensen heen en weer lopen. Dan komt er een man iets vragen aan

onze bewaker. Kort af wordt de vraag gesteld: “Waar is het boek?” Wim zegt geen “boek” te hebben. Later zal blijken, dat ze tussen de lakens geld gevonden hebben. Het blijkt nu dat onder een boek hier portefeuille verstaan moet worden. Met de opdracht het eerste half uur binnen te blijven, gaan de overvallers weg. De geleden schade kan nu opgemaakt worden. Alles van het geslachte varken is verdwenen, maar ook tarwe, een paar kazen en twee fietsen, fietsen op echte luchtbanden! Het was zo erg, dat Wim bij zijn vader, in de Waver, kaas moest gaan halen.

Met kerst kan er geschaatst worden op de plassen en als het dan op 30 december gaat dooien, komen de gladde wegen als de sneeuw zich meldt voor de jaarwisseling. Begin januari komt de winter weer terug met sneeuw en kou en op de achtste kun je wel spreken van een echte sneeuwstorm. Er wordt veel kou geleden, maar gelukkig zet de dooi vanaf de twaalfde weer in, maar wel met een paar stormachtige dagen. De honger neemt toe en de familie Van Dasler gaat vanaf 8 januari ook gebruik maken van de gaarkeuken. De winter is nog steeds in het land; wat bijvoorbeeld te denken van 10 graden vorst (op 21 januari) met een flink pak sneeuw er bij?

Nog een keer evacueren

Als dan eindelijk die koude winter achter ons ligt, wacht ons in april nog een onaangename verrassing. De Duitsers willen de polder inunderen door het gemaal stop te zetten. Wij moeten Waverveen verlaten en wel op vrijdag de dertiende. Ons schamel bezit wordt opgeladen en daar gaan we weer. De reis gaat over het bekende pontje en we trekken naar Uithoorn. Hier vinden we een plek op de Boterdijk, bij Gerrit Kooyman, in de Kwakel. Ja, inderdaad een broer van ... Twee broers, maar wel verschillend van aard. Gerrit die rookte wel, zijn broer niet. O ja, moet ik toch even vertellen. Gerrit kwam dolgelukkig thuis met een half ons “eigen teelt”. De prijs was vijftig gulden; koopje toch! De tabak was mooi gesneden, zag er prima uit. Alleen het vocht gehalte was aan de hoge kant. Dat is wel op te lossen. Een stuk papier wordt de potkachel gelegd en daar op de tabak uitgespreid. En dan ... een

grote rookpluim trekt op naar het plafond: dag tabak! Heet dat niet zelfontbranding? Hoe het ook zij, ik heb nooit meer in mijn leven, iets van vijftig gulden, zo snel in rook zien opgaan! En dan wel letterlijk!

Eindelijk komt dan de bevrijding, maar het duurt nog tot begin juni voordat we naar Limburg terug mogen. In twee dagen leggen we, met paard en kar, de weg naar huis af. En wat zien we daar? In elk geval in ons huis niet veel. Veel is geroofd; door de Duitsers zegt men en door anderen; wie dat dan ook zijn mogen. Het huis is gelukkig goed bewoonbaar. We zijn weer thuis en hebben een dak boven ons hoofd; de rest komt dan wel weer. Een paar kilometer bij ons vandaan vallen vier doden bij het openen van een deur. De Duitsers hadden hier een boobytrap (letterlijk vertaald: val voor een domoor) aangebracht. Nog wat dichterbij in de buurt trapt een paard op een mijn; drie broers op slag dood! Komt er dan geen einde aan de oorlog? Er komt hulp via het Rode Kruis (de HARK: Hulp Actie Rode Kruis), maar ook uit gemeenten, waar velen van ons de afgelopen winter hebben doorgebracht. Geleidelijk aan zal ons leven weer zijn normale gang gaan. Maar één zekerheid is er. De jaren, die we vaak zo nonchalant in een gesprek de jaren “40-45” noemen, hebben wel hun indrukken bij mijn generatie nagelaten. Het zijn de jaren, die voor een “tweedeling-in-de-tijd” zorgden: de jaren “voor” en de jaren “na”. Tot jaren na de oorlog hoorden we vaak: “Het was kort voor de oorlog ...”, òf: “Het was een paar jaar na de oorlog, toen ...”

Opmerkingen van de redactie:

Jan Noy schreef dit verhaal in september 2009. Mevrouw Annie van Dasler, schoondochter van de in het artikel genoemde onderwijzer Van Dasler, liet naar aanleiding van enkele vragen het volgende weten: “(...) Iedereen was welkom en vooral in de oorlogstijd werd zo veel als in hun vermogen lag geholpen. Pa bij de ondergrondse, ma druk in huis met extra eten koken voor hongerige Amsterdammers. Ze bracht zelfs eten en vlees naar A'dam op surrogaat banden. In 1944 kregen ze vier evacués in huis uit Ottersum, de familie Wientjes. Vader, moeder en twee zonen (Frans en Theo). Vader had een smederij in het dorp. Ze brachten een geslacht varken mee tussen hun spulletjes!! 's Zondagsmiddags was het net “het Limburgshuis” met zo'n 20 Limburgers in het kantoortje aan de voorkant van het huis. Het was een tijd die veel saamhorigheid bracht, ondanks alle narigheid. Tot aan hun dood heeft de familie Wientjes contact gehouden met de familie Van Dasler. Als er gevaar dreigde voor pa, dan kreeg hij een seintje en verstopte hij zich o.a. via de zolder in een schuur van de school. Ook in het huis was een schuilplaats gemaakt. (Er zaten achter de school in de boerderij ook Duitsers ingekwartierd).

Het overleefde negen generaties!

Terugblik op een memorabel pand

Door Joop Frankenhuizen

Gerekend in tijdsduur omvat een generatie 25 jaar. Wanneer we er van uitgaan dat het pandje, tegenover de ABN-Amrobank aan het begin van de Dorpsstraat in Mijdrecht, binnenkort onder de slopershamer valt en het in 1793 al bestond, dan is negen generaties bestaan niet te veel gerekend. Zeker niet wanneer we beseffen dat het al die tijd een broodbakkerij betrof. Pas in 1979 werd het een juwelierszaak. Laten we eens terugkijken naar de geschiedenis van die bakkerij en enkele gebeurtenissen in het Mijdrecht van toen.

De eerste koopakte

Het is zaterdag 3 augustus 1793. Procureur G.D. Cazius te Utrecht registreert als nakoop, tegen betaling van 107 gulden en tien stuivers, een koopakte. Het gaat om een broodbakkerij staande en gelegen onder het gerecht van het dorp Mijdrecht. Deze is op donderdag 1 augustus door Hermanus van Mourik voor 5500 gulden verkocht aan Dirk van Dooren woonachtig in Uithoorn. De akte is verleden voor de pas benoemde Mijdrechtse notaris Adrianus Verdam. Het perceel wordt omschreven als een huis met erf, “staande en gelegen in den dorpe Mijdrecht, zijnde een broodbakkerij, strekkende van de straat af oostwaards op tot aan de streep van het gerecht en noord- en zuidwaards belendend tot Hendrikus van de Geer.” Bij de overdracht is begrepen een koperen doofpot, een buil, twee schepels maten, schalen met hun gewichten, grote en kleine platen, schotels, een trog, een aker, een schuif, een broodwagen “alsmede de helft in het schuithuis staande tegenover dit perceel en verder alles wat tot de bakkerij is behorende, hier gevonden wordende en niet genoemd zijnde.” De akte is ondertekend door secretaris Hendricus Hensuma, Dirk van Dooren en diens borg Adrianus Knijff. De oppervlakte van het perceel wordt niet vermeld.

Zwaar weer op til

De situatie in Mijdrecht is rond 1793 verre van rustig. Al zes jaar rommelt het er vanwege de revolutie die in Frankrijk is uitgebroken en de geruchten die daarmee samengaan. Zo heeft het gerecht al die jaren in opdracht van de provincie moeten toestaan dat er in het dorp soldaten worden ingekwartierd en op de

Mijdrechtse zuwe staan zelfs twee stukken geschut opgesteld voor het geval opdringerige vreemde soldaten fratsen gaan uithalen. Gelukkig krijgt de predikant voor winteravondbeurten nog steeds 75 gulden en tweemaal een ritje Woerden met het rijtuig kost maar zeven gulden. Ook ligt er nu een plan op tafel om die watermassa links en rechts van de dorpsstraat eindelijk eens droog te malen. Wat dat betreft, lijkt er niks aan de hand. Wel voor dorpstimmerman Boeijing. Die maakt zich druk voor zijn werk aan de nieuwe brug tussen Mijdrecht en Uithoorn waarvoor het gerecht maar 579 gulden beschikbaar heeft gesteld en waar hij, bij de openbare aanbesteding als de laagst inschrijvende, maar drie gulden trekgeld heeft ontvangen. Ook procureur Cazius mag blij zijn dat hij in 1793 de maand augustus nog bij naam mag noemen want twee jaar later moet hij dat doen in de Franse taal en dan volgens de nieuwe, revolutionaire Franse kalender.

Gelukkig valt de bezetting mee. De Fransen komen in 1795 niet veel verder dan Utrecht waarna ook in Mijdrecht, heel voorzichtig en na veel praten, de Bataafse omwenteling op gang komt. Die duurt maar kort en de gevolgen zijn niet echt schokkend. Al heel snel zijn de meeste eerder weggestuurde ambtenaren weer terug op hun post. Alleen het gerecht heeft afgedaan, Mijdrecht is namelijk een gemeente geworden. In 1810 wordt Nederland een provincie van Frankrijk en worden door keizer Napoleon in één klap alle beleggingen in obligaties (schuldpapieren) van de overheid vernietigd. De Mijdrechtse verveenders raken veel geld kwijt en het geklaag is dan ook niet van de lucht.

Een veiling anno 1814

Nederland is na de val van Napoleon met Willem I een koninkrijk geworden en wordt steeds meer op Franse leest geschoeid. Gemeentesecretaris Jacob Verdam krijgt de ene na de andere ordonnantie onder ogen en publiceert bijna aan de lopende band verordeningen. De bakkerij aan de dorpsstraat loopt goed en geniet grote belangstelling. Naast het perceel staat nu een grote korenschuur met daarachter een houtbosje. Het

geheel is van de tuin gescheiden door “eenig ruim latwerk” Achter het huis is alles water geworden. Op 24 september 1814 verandert de situatie. Het huis met de broodbakkerij, nu gemerkt met nummer 86, van Dirk van Dooren wordt publiekelijk geveild. De veiling wordt gehouden in “het huis van de gemeente.” voor openbaar notaris Adrianus Verdam. Als getuigen zijn aanwezig Kornelis Spierings, deurwaarder bij het vredegerecht van het kanton Mijdrecht en Jacob van der Does als commies ter griffie bij datzelfde, nu op Franse maat gesneden, vredegerecht. De verkoping gaat om guldens van 20 stuivers die “in contante penningen, goeden, gangbaren en klinkende muntspeciën naar de koers en waarde van deezen dag en geenszins in papieren geld of biljetten zullen moeten worden betaald.”

Het interieur van nummer 86 is als volgt beschreven: Aan de voorkant bevindt zich de winkel met aan de zijkant een grote voorkamer met bedstede, schoorsteen en vaste kasten. Via een deur in die kamer komt men in een kelder. Rechts achter de winkel bevindt zich een ruime achterkamer waarin een bedstede en een hangkast. Vanuit die kamer komt men in de gang met links nog een kelder. Vandaar komt men in de bakkerij waarin o.a. een groot fornuis. Vanuit de bakkerij komt men in een grote, ruime, op stenen voet gemetselde, turfschuur. Zowel de schuur als de bakkerij geven toegang tot de werf waar men aan het eind van de bebouwing een korenschuur met houten vloer en beklede wanden aantreft. De bovenverdieping, een grote doorlopende ruimte, wordt gebruikt voor graanopslag en is onlangs, tegen zeer veel kosten, aanmerkelijk verbeterd en vernieuwd. Naast een groot aantal bakkersbenodigdheden is er ook sprake van een regenwaterton. Dit alles wordt in één koop verkocht. Op het pand rust een hypotheek van 600 gulden ten laste van Dirk van Dooren.

Met ploggeld in zeeuwen

De dertien bladzijden tellende veilconditie beschrijft in detail waar ieder zich aan te houden heeft. Zo moet de koper betalen alle legeskosten, de veilingkosten à 1 stuiver per gulden, twee gulden “gelaggeld” voor dorstige kelen, twee gulden voor de armen van Mijdrecht, verder de zegelrechten en de kosten van het proces-verbaal. Daarnaast moet hij zorgen voor twee solide borgen. De veilig geschiedt bij opbod en afslag. De meest biedende geniet een ploggeld van vijf zeeuwsche rijksdaalders. Het eerste bod komt van Lambertus Helman met 1450 gulden. Op een plok van 20 zeeuwen verhoogt veenbaas Hendrik van Wieringen dat bod met 350 gulden. Daarop volgt een plok van 40 zeeuwen. Hendrik van Wieringen reageert snel en doet er 200 gulden bovenop. Lammert Helman beantwoordt die plok met 300 gulden. Zijn laatste bod van 170

gulden op een plok van vijftig zeeuwen brengt de koopprijs op 2470 gulden. Daarop valt de hamer. Omdat er tijdens de afslag niet gemijnd wordt, blijft dit bod staan. Een erg laag bod gelet op wat Van Dooren in 1793 voor de bakkerij betaald heeft. De uiteindelijke kopers zijn de heren Lambertus Helmans en Jan Hendrik Middendorp uit Uithoorn. De veiling duurde tot half één in de nacht. [Ploppenning(en), ook wel de plok, strijkgeld of plukgeld genoemd is een premie in geld uitgelooft voor degene die bij een veiling in eerste instantie het hoogste bod doet. De hoogte van de ploppenning is afhankelijk van het te veilen object en bedraagt op dit moment veelal één procent (1%) van de inzet.]

Opnieuw een veiling

4 februari 1817. Lambertus Helmans en zijn compagnon hebben niet lang van de koop kunnen genieten. De tijden zijn door alsmaar stijgende voedselprijzen zwaar geworden en beiden worden na drie jaar gedwongen de broodbakkerij alweer van de hand te doen en wederom via een veiling. De veiling van de broodbakkerij met korenschuur, erven en tuin gelegen te Mijdrecht op de Krom te Mijdrecht onder nummer 86 vindt dit keer plaats in Uithoorn in logement De Vergulde Star. Ook hier weer contant betalen in guldens van twintig stuivers. Het perceel wordt opgestoken met een plok van vijf zeeuwsche rijksdaalders. Ene Hendrik Benekamp uit Mijdrecht zet in op 2000 gulden. Daarop valt ook de hamer. Omdat er bij de afslag niet gemijnd wordt, is hij de nieuwe eigenaar. Hendrik Benekamp, die tot november 1819 voor 175 gulden per jaar het pand in huur heeft, kan niet alles zelf betalen en moet 1000 gulden lenen. Die worden op 6 mei 1820 betaald door Willem Boeijing meester timmerman te Mijdrecht. Met Hendrik Benekamp komt de bakkerij in handen van een bekend Mijdrechts geslacht dat door allerlei huwelijken nauw verwant geworden is aan de invloedrijke families Verdam en Van Wieringen.

Jacob Verdam, burgemeester van Mijdrecht

Bij zijn intrede in 1797 als secretaris van het voorma-

lige gerecht Mijdrecht wordt Jacob Verdam functioneel betrokken bij de droogmakerijen. Hij valt vooral op door zijn houding tijdens het droogmaken van de polder de Eerste Bedijking (dat is de polder ten noorden van de N201 waar nu o.a. de Tienboerenweg door heen loopt). Wegens geldgebrek kunnen en willen de ingelanden in die polder niet meedoen met het droogmaken. De droogmakerij komt dan in handen van de provincie Utrecht. Verdam heeft voor de manier waarop de provincie de droogmaking dan ter hand neemt geen goed woord over. “Heerschzucht en geldverspilling, zonder dat het volk daarover kan beslissen”, schrijft hij dat jaar in zijn verslag. Decennia lang dringt de dan burgemeester geworden Jacob Verdam via zijn gemeenteverslagen er bij de provincie op aan iets aan de molens te doen, maar de reactie op de Mijdrechtse klaagzangen blijft lauw. Pas in 1845 valt de Eerste Bedijking, na ingrijpen van het rijk, echt droog en kunnen de eerste percelen land worden verkocht. Wegens zijn vele verdiensten wordt Jacob Verdam door Z.M. benoemd tot ridder in de Orde van de Nederlandsche Leeuw. In december 1851 wordt hij, moegestreden na een aantal cholera epidemieën, voedselrellen en de economische depressie tussen 1843 en 1847, op 77 jarige leeftijd als burgemeester opgevolgd door Johannes Gerardus de Voogt. Twee jaar later overlijdt Jacob Verdam.

De derde veiling

30 maart 1853. Wederom een publieke veiling. Het gaat om de nalatenschap van Hendrik Benekamp en zijn echtgenote Agnes Kraan. Hendrik is op 22 januari 1847 overleden en Agnes op 12 april 1851. De erfgenamen zijn hun kinderen Gerrit en Neeltje. Zij erven ieder een derde deel. De heer Kors Fontijn, eertijds gehuwd met Heijltje Benekamp ook een dochter van Hendrik en Agnes, erft een negende deel. De twee kinderen van Kors erven twee negende deel. Het gaat om een broodbakkerij met schuur, erf, werf en tuin. Oostwaards belend tot op de veenplas (alles achter het huis is nog steeds water). Ten noorden belend op Karel Karelse Suister en ten zuiden op Gerrit Vervat. De kadastrale legger B nr. 272 meldt huis en erf groot twee roeden en zestig ellen. De tuin met nr. 273 meet negen roeden en 20 ellen. Het perceel wordt geveild en verkocht op last van de directe belastingen op eigendommen. Op een plok van 20 gulden wordt door Johannes Gerardus de Voogt, burgemeester te Mijdrecht, ingezet voor 1100 gulden. Bij afslag wordt niet gemijnd waardoor hij voor 1100 gulden eigenaar van de bakkerij wordt. Twee maanden later op 1 juni 1853 verkoopt De Voogt de bakkerij aan Gerrit Benekamp te Mijdrecht voor 1500 gulden. De winst voor de gemeente bedraagt 400 gulden!

[Wanneer we aannemen dat het hier gaat om oppervlaktematen die voldoen aan het nieuwe metrieke

stelsel uit 1820, waarbij 1 roede gelijk is aan 1 are (100 m²) en 1 el gelijk is aan 1 centiare (1m²), dan blijkt het oppervlak van het huis met erf 200+60=260m² terwijl de tuin 920m² groot is. Opgeteld omvat het kavel dan 1180 m²]

Een halve eeuw later

De eeuwwisseling is achter de rug. Het jaartal 1900 staat op de kalender en de vooruitzichten in het dorp zijn gunstig. Maar niet voor de bakkerij van Gerrit Benekamp aan de Dorpsstraat. Gerrit is in 1866 overleden en als in 1899 ook zijn zoon Hendrik komt te overlijden, zit de bakkerij zonder bakker. Het gevolg is dat de zaak moet worden verkocht. Dat gebeurt voor notaris H.J.H. van der Heijden in het notarishuis schuin tegenover de bakkerij. Op 15 februari 1900 verschijnen daar Johanna van den Berg, Gerrit's weduwe, die inmiddels is verhuisd naar Ouder Amstel en Arnold Jan Post, korenmolenaar ook woonachtig in Ouder Amstel en gehuwd met Geertje Benekamp. Zij verkopen voor 5000 gulden aan Jan Thomas Verboom een burgerhuis ingericht als winkel en bakkerij, met aangebouwde stenen schuur, erf en grond gelegen in de Dorpsstraat strekkende oostwaarts tot P. de Graaff Jz., ten zuiden tot D. Stigter en J. Verweij. Kadastraal staat het pand nu bekend als gemeente Mijdrecht sectie B nr. 1278 groot 11 are en tien ca. (1110m²). De schuit met het schuithuis bestaan niet meer.

Verder koopt Verboom ook een 80 cm breed stuk grond gelegen langs aan de zuidelijke muur van het woonhuis strekkend van de Dorpsstraat oostwaarts tot het einde van die muur. Die strook is deel van sectie B nr. 1118, groot 2 are 20 ca (220 m²). Het op B1118 staande huis, verkocht aan Jacobus van Nieuwenhuizen, zal worden gesloopt.

Het hierboven verkochte, voorzover het de oude kadastrale nummers 272 en 273 betreft, behoort allemaal tot de gemeenschap van goederen van Johanna van den Berg en haar overleden echtgenoot Gerrit Benekamp, die het op 9 juli 1853 in bezit kreeg. Gerrit overleed op 18 juli 1866 zonder testament. Hij had met Johanna twee kinderen. Geertje en Hendrik. Hendrik overlijdt op 15 oktober 1899, ook zonder testament. Zijn moeder Johanna en zuster Geertje erven.

De nieuwe bakker Verboom doet het goed, alleen laat de verstandhouding met de gemeente soms te wensen over. Begin 1920 verzoekt hij twee boompjes te mogen planten voor zijn perceel in de Dorpsstraat. De vorige rij bomen is enkele jaren terug op bevel van het gemeentebestuur verwijderd. Die stonden eerst langs de goot maar zijn later op het trottoir geplaatst. De burgemeester laat hem weten dat boompjes in de Dorpsstraat het verkeer belemmeren, maar Verboom is het daar niet mee eens. Eén enkel boompje zou toch

Rechts de broodbakkerij rond 1935.

geen kwaad kunnen? Het zou zijn etalage met chocolade en suikerwerken des zomers voor zonneshijn beschutten. Op 9 april 1920 krijgt Verboom zijn zin. Hij mag één leiboompje plaatsen. Jarenlang zal dat boompje het enige boompje in de Dorpsstraat zijn.

Nog steeds een bakkerij

De Tweede Wereldoorlog is afgelopen en ook Mijdrecht is druk bezig de draad weer op te pakken. Zo ook meesterbakker Jan Thomas Verboom senior, inmiddels woonachtig in de naastgelegen woning op nummer A 187. Op 20 juni 1947 verkoopt hij aan meesterbakker Jan Thomas Verboom junior, wonende Dorpsstraat A 185, het woon- winkelhuis met bakkerij, werkplaats, erf, werf en tuin. Het geheel is dan 10 are en 70 ca.(1070 m²). De koopprijs bedraagt 8000 gulden.

Tegenwoordig praten wij over Dorpsstraat Mijdrecht nummer zo en zo. Vóór 1930 spreekt men van wijk 1, 2 enz. Daarna worden het wijk A, B enz. Zo begint wijk A1 bij de r.k. kerk aan Bozenhoven. De huisnummers worden bepaald door de route die de postbode loopt. Van Bozenhoven naar Hofland met omweggetjes door de Kerkstraat en andere huizenblokken die haaks op de hoofdroute staan. De oneven nummers zijn aan de kant van de kerk, de even nummers aan de overkant. Een oud adresboekje van vóór de Tweede Wereldoorlog geeft nog aan wie waar woonde. A168 is het sigarenfabriekje van Pieneman (daar staat nu de ABN-Amrobank), A170 is Hettinga, A172 is W. Verburg, A174 is J. van IJperen. Op A180 staat het cafe van G. L. van Beek en op A182 woont notaris J.W.J van der Heijden. A186 is het huis van dokter C.L. van der Berg. Dat huis is inmiddels afgebroken en heeft plaats gemaakt voor een modehuis. Bijna was het nog als monument de geschiedenis ingegaan. Pas eind 1947 komt het in Mijdrecht tot de huidige wijkindeling en huisnummering.

Radiodistributie in de Dorpsstraat

Op A204 woont Arie Gille. Zijn vooruitstrevende zoon Piet zal in de jaren dertig van de vorige eeuw Mijdrecht voor een deel voorzien van radiodistributie. Een eigen radiotoestel hebben de omwonenden dan

niet nodig. Het enige dat zij betalen is 40 cent per week of 18 gulden per jaar. Zij krijgen dan een luidspreker en een aansluiting op de centrale, ingericht in de loods achter het woonhuis van Gille. Totaal heeft hij bijna 60 km draad moeten spannen om de gevraagde 300 aansluitingen te realiseren en regelmatig heeft hij toestemming moeten vragen om draden over de daken te mogen spannen. In 1937 gaat Gille over op verzoekplaten waar hij veel reacties op krijgt. Reacties in de trend van: “Wie is die Tinus op Bozenhoven waar je gisteren een plaatje voor draaide?” Elke dinsdag- en vrijdagavond tussen zeven en acht worden verzoekplaten gedraaid. De mensen gaan er zelfs eerder voor aan tafel. Misschien ook wel de meesterbakker op A185. Subsidies kent men in die jaren niet. Gille moet alles zelf betalen. Betalen omdat draden of kabels een openbare weg of een waterweg kruisen en niet te vergeten de 800 gulden auteursrechten die elk jaar moeten worden opgebracht. In 1941 wordt de installatie door de Duitse bezetter onteigend. Die onteigening is na de oorlog nooit meer teruggedraaid.

Einde bakkerij

Op 17 augustus 1979 maakt een huurovereenkomst tussen J. Th. Verboom jr. en E. Swaab definitief een eind aan de broodbakkerij op nummer 6 aan de Dorpsstraat te Mijdrecht. De bakkerij wordt omgebouwd tot een klokkenwinkel, later juwelierszaak. Op 16 december 1991 wordt het pand door E. Swaab aangekocht. Hij zal de laatste eigenaar worden. Eind 2009 wordt naast het pand aan de zuidkant een waterkelder blootgelegd. Deze wordt gevoed met hemelwater vanuit de dakgoten langs het voorhuis en die langs de aangebouwde schuur. In geen enkele koopakte is deze kelder ooit genoemd. In 2010 zal het pand worden gesloopt om plaats te maken voor een modern appartementencomplex. Na negen generaties en tien burgemeesters is de voormalige broodbakkerij aan de Dorpsstraat dan geschiedenis en resteren er alleen nog foto's.

Maar., wie waren nou die tien burgemeesters?

- Tot 1825 heetten zij schout. Nadien werd dat burgemeester.
- 1825-1851 Jacob Verdam (eerder al was hij secretaris en schout)
- 1851-1900 Johannes Gerardus de Voogt
- 1901-1910 Willem Laurentius van Tricht
- 1910-1914 Anthonie van Baak
- 1914-1919 Meine Fernhout
- 1919-1945 Iman Padmos
- 1946-1971 J. van der Haar
- 1971-1988 D. Haitsma
- 1988-2002 D. Boogaard
- 2002- heden M. Burgman

De inlevering van de radio's in mei 1943

Door Fred de Wit

In 1943 was ons land al drie jaar door de Duitsers bezet. Steeds sterker werd de druk van de bezetter op de bevolking. In het begin ging het normale leven van de mensen nog gewoon door. Maar al spoedig lieten de Duitse overheden hun ware gezicht zien. De Jodenvervolging was in volle gang.

Vrachtwagens, auto's, paarden, buitenboordmotoren en fietsen werden door de bezetter gevorderd en de eigenaren kregen er maar een klein bedrag voor terug. Koper en andere zware metalen moesten worden ingeleverd en zelfs de kerkklokken werden in februari 1943 uit de kerktorens van onze gemeente gehaald om er kanonnen van te maken. Bij tegenwerking werden zware straffen in het vooruitzicht gesteld. Met deze maatregelen werden tot dusver steeds bepaalde burgers getroffen maar toen de Duitsers in mei 1943 besloten dat de radiotoestellen moesten worden ingeleverd raakte dit praktisch iedereen. Alleen Rijksduitsers, leden van de NSB en andere Duitse sympathisanten werden hiervan vrijgesteld. De bezetter nam deze maatregel omdat er te veel naar de Engelse zenders werd geluisterd. Een activiteit die al sinds 1940 verboden was. De door de bezetter in maart 1941 ingevoerde Duitsgezinde Nederlandse Omroep raakte door deze maatregel driekwart van zijn

luisteraars kwijt. Wel kon men zich in de grote steden aansluiten bij een draadomroep, waar alleen de Nederlandse Omroep te beluisteren was. Op het platteland was dat bijna onmogelijk omdat daar geen draadomroep was. De draadomroep van Piet Gille, die Mijdrecht en Wilnis bediende, was al in het begin van de bezetting door de Duitsers verboden. Deze Duitse maatregel sloeg daarom in als een bom. Had men die kunnen verwachten?

Eigenlijk wel, want al in 1941 moesten de joden hun toestel inleveren evenals de inwoners van Rijnsburg in 1941 en in Reuver in 1942, nadat daar onlusten tegen de Duitsers waren uitgebroken.

Een dilemma voor de radiobezitters

Natuurlijk kon men de toestellen verstopten. In de dorpen waren er mogelijkheden genoeg maar in de steden lag dat moeilijker. En wanneer men de radio verstopte was het bijna onmogelijk om naar de Engelse zender te luisteren. Gewoon in de kamer laten staan was ook moeilijk, want iedereen die op bezoek kwam kon zien dat het toestel niet ingeleverd was. Bovendien waren er nog andere problemen.

Vóór de oorlog, in 1937, moesten de erkende radiohandelaars in opdracht van hun organisatie een register bijhouden waarin genoteerd werd aan wie een toestel werd verkocht en tegen welke prijs. Dit om prijsontduiking tegen te gaan.

Per 1 januari 1941 werd het "luistergeld" ingevoerd. Er moest worden betaald voor de ontvangst van radioprogramma's. Men kreeg dan een luistervergunning en op deze wijze werd bij de PTT een cartotheek van radiobezitters samengesteld. Die cartotheek was alfabetisch op naam samengesteld en niet op woonplaats. Men kon dus niet zien wie in onze gemeente een radio bezat. Dit maakte de controle om na te gaan of de radio was ingeleverd er niet gemakkelijker op. Een ander probleem betrof de radio-antenne. De toestellen van toen hadden voor ontvangst van de zenders een buitenantenne nodig. Die antenne kon je verraden en moest dus weggehaald worden. Maar sommigen bezaten nog een oud toestel. Mijn vader had nog een zelf gemaakt radiotoestel met honingraatspoelen uit de jaren twintig van de vorige eeuw. Dit

In beslag genomen radio's.

toestel werd dus ingeleverd in de plaats van het vlak voor de oorlog gekochte nieuwe toestel en zo waren er velen die dit deden. Zelf heb ik in 1944 nog een kristalontvanger gehad. Hiermee kon ik de Engelse zenders goed ontvangen omdat de stroom was afgesloten. Bovendien had ik geen antenne nodig omdat de elektrische leidingen in het huis als antenne fungeerden.

Er waren dus mogelijkheden om de inlevering van de radio te saboteren. Het ging om ongeveer één miljoen radiotoestellen en ook de bezetter beseftte wel dat het onmogelijk was om dit alles te controleren. Het zou dus bij het nemen van steekproeven blijven. Daarom werden bij niet inlevering zware straffen in het vooruitzicht gesteld. Maar ondanks dat was de animo om de radio's in te leveren niet groot.

Vijf maanden na de eerste aankondiging van inlevering, op 16 oktober 1943, verscheen een laatste waarschuwing in de kranten. Wie voor de 20ste zijn toestel nog inleverde zou er zonder straf afkomen. Wie daarna ontdekt werd kreeg een grote geldboete, gevangenisstraf en de inboedel werd verbeurd verklaard. Maar daar bleef het niet bij.

De Mijdrechtse bakker Willem Broer uit de Dorpsstraat in Mijdrecht was één van de slachtoffers. Hij had zijn radio opgeborgen achter zijn oven. Het was opgevallen dat, precies wanneer de Engelse zender uitzond, een aantal omwonenden naar de bakker ging en na de uitzending weer vertrokken. Wie hem verraden heeft, is pas later bekend geworden, maar de vermoedens waren er wel. In het Nationaal Archief bevindt zich een uitvoerig dossier over de politieke delinquent die bij iedereen in Mijdrecht bekend was

onder de bijnaam "De Lord". Een van vele de feiten waarvan "De Lord" verdacht werd, was het verraden van Willem Broer. De politieke recherche heeft na de bevrijding getuigenverklaringen opgetekend en een proces-verbaal opgesteld.

Het proces-verbaal

Eén van de getuigen was Willem Broer en die verklaarde: "Met de verplichte inlevering van radiotoestellen in 1943 heb ik mijn toestel niet ingeleverd. Regelmatig luisterde ik naar de Engelse zender. Vele buurtbewoners en kennissen van mij kwamen meelisteren naar de uitzendingen. Het gevolg hiervan was dat in het gehele dorp bekend was dat bij mij naar genoemde zender werd geluisterd. Op 11 mei 1944 kwamen drie in burger geklede personen in een kleine DKW-auto (verre voorloper van Audi, fdw) bij mij en legitimeerden zich als ambtenaren van de Sicherheitsdienst. (de afdeling van de SS die zich bezig hield met het opsporen van tegenstanders, fdw). Eén van hen zei in gebroken Duits dat zij huiszoeking kwamen doen naar mijn radiotoestel omdat ik die niet ingeleverd had. Ik ontkende een radiotoestel te hebben. Bedoelde personen hebben in mijn woning en bakkerij een onderzoek ingesteld maar niets gevonden omdat het toestel achter een schot verborgen stond. Toen zij met het onderzoek klaar waren, moest ik met hen mee naar de Maliebaan in Utrecht. In het gebouw van de SD werd ik door een Duitser verhoord. Toen ik bleef ontkennen een radio te hebben, werd ik ingesloten in het Huis van Bewaring aan de Gansstraat te Utrecht. Hier heb twee maanden doorgebracht waarna ik door een Duits gerechtshof veroordeeld werd tot zes maanden gevangenisstraf. Hierna werd ik opgesloten in de gevangenis aan het Wolvenplein te Utrecht. Van hieruit werd ik na twee maanden overgebracht naar een strafgevangenis in Kleef in Duitsland. Nadat ik nog in verschillende gevangenis in Duitsland had gezeten, werd ik op 12 november 1944, de datum waarop mijn straf tijd om was, in vrijheid gesteld. De door u bedoelde "aangever" ken ik en het was hem bekend dat ik in het bezit was van een radiotoestel. Hij kwam bij mij in de winkel veelal brood kopen. Dikwijls kwam het voor dat hij juist op de tijd kwam dat de Engelse nieuwsberichten werden uitgezonden. Als hij op deze tijd kwam, heb ik hem meermalen gezegd: "(...) donder op, want ik moet naar de koningin luisteren." Hierop kon hij dus concluderen dat ik in het bezit was van een radiotoestel. Ik kan u niet met zekerheid verklaren op welke datum ik het bovenstaande tegen hem heb gezegd. Met zekerheid kan ik u zeggen dat het in elk geval geweest is vóór 11 mei 1944, zijnde de datum waarop ik door de SD ben gearresteerd. Ik vermoed dat hij aan de SD, hetzij te Utrecht of Amsterdam verraden heeft dat ik het bezit was van een radiotoestel, doch dit vermoeden kan ik niet bevestigen."

Stiekem naar de Engelse zenders luisteren.

Direct naar de bevrijding is "De Lord" door de ondergrondse opgepakt en uiteindelijk is hij voor verschillende feiten tot een gevangenisstraf veroordeeld.

Het inleveren in Mijdrecht en Wilnis

Op 13 mei 1943 werd het inleveren van de radiotoestellen door de bezetter in de toenmalige plaatselijke pers bekend gemaakt. Ook de burgemeesters Padmos van Mijdrecht/Wilnis en Mühlradt van Vinkeveen/Waverveen werden hiervan op de hoogte gesteld. Er werden in Mijdrecht totaal 127 toestellen ingeleverd, waaronder veel "eigenbouw"toestellen maar eveneens bekende merken zoals Philips en Telefunken. Ook de verkoopregisters van de radiohandelaren moesten worden gecontroleerd zodat de Duitse autoriteiten te weten zouden komen wie een radio in zijn bezit had en die niet had ingeleverd. In Mijdrecht waren drie zaken die radio's verkochten. In opdracht van burgemeester Padmos werd de wachtmeester A. van de Gronde met het controleren van de registers belast. Zijn bevindingen moest hij doorsturen aan de burgemeester.

Op 11 juni schreef hij:

Bezoek aan Bart Van den Anker. Hij verklaarde: "Mijn afleveringsregister betreffende de verkoop van radiotoestellen is door mij al in 1940 vernietigd omdat hij geen radio's meer verkocht. Hij heeft geen andere bescheiden meer."

Bezoek aan Pieter Wijnand Gille. Hij verklaarde: "Mijn afleveringsregister betreffende de radio's is door mij in 1941 vernietigd omdat het toen ongeldig is verklaard. Ik heb ook geen andere bescheiden meer."

Bezoek aan Floris van Spengen:

Hij verklaarde: "Voor zeven weken terug heeft mijn dochtertje, dat doofstom is, het register van radiotoestellen van het schrijfbureau gehaald en verscheurd en het is in de vuilnisbak terecht gekomen. Ik heb ook geen andere bescheiden meer en kan dus niets overhandigen."

Het bezoek van de wachtmeester aan de radiohandelaren heeft dus weinig opgeleverd en men kan hieruit concluderen dat veel radiobezitters van te voren contact hebben gezocht met de drie leveranciers en al van hen hadden vernomen dat zij geen verkoopregisters meer bezaten. Daarom zullen er in Mijdrecht en Wilnis weinig radio's zijn ingeleverd. De burgemeester heeft ook nog twee brieven ontvangen waarin gevraagd werd het toestel te mogen behouden. Een inwoner uit De Hoef vroeg om een uitzondering van deze maatregel omdat de radio het enige vertier was voor haar 86-jarige moeder die blind was. Het verzoek werd niet toegestaan. De burgemeester zal dit ongetwijfeld met pijn in het hart gedaan hebben. Ook het andere verzoek werd geweigerd. Het Nederlandse Arbeidsfront, een NSB instelling, vroeg om vrijstelling voor één van haar leden. De burgemeester weigerde dit omdat de betreffende persoon geen officieel lid was van de NSB. Leden van de NSB mochten namelijk hun toestellen behouden, hoewel de Duitse overheid kennelijk de NSB-ers ook niet helemaal vertrouwde. Deze toestellen moesten namelijk "gesteriliseerd" worden zoals in de officiële papieren stond. Dit hield in dat men alleen de Duits vriendelijke zenders kon ontvangen. Voor zover bekend, hebben zich in Wilnis geen problemen met het inleveren voorgedaan. En of er in beide gemeenten leden van de NSB waren, die een vrijstelling hebben gekregen voor het inleveren van hun radiotoestel is ook niet bekend.

De houding van de burgemeester van Vinkeveen en Waverveen

De Vinkeveense burgemeester Mühlradt stond er om bekend dat de maatregelen van de bezetter consequent werden uitgevoerd. Omdat er in zijn gemeente een vrij groot aantal inwoners sympathiseerde met de NSB wilde hij niet het risico lopen dat hij bij de Duitse autoriteiten als een saboteur zou worden aangeklaagd. Hij zag er daarom zelf op toe dat aan de verplichting tot het inleveren van onder andere jachtgeweren, buitenboordmotoren en van lood en koper stipt werd voldaan. Zo stond hij er op dat de radio's werden ingeleverd. Zelfs met ombouwkasten en luidsprekers. Toen het verzorgingshuis Mariaoord dit niet deed, reageerde hij heftig. Door zijn houding tegenover de bezetter is hij na de bevrijding niet meer in zijn functie gehandhaafd.

Geraadpleegde bronnen:

- Streekarchief Vecht en Venen. Archief gemeenten Mijdrecht nr. 305.
- Dr. L. de Jong. Het Koninkrijk der Nederlanden in de Tweede Wereldoorlog deel 7 Eerste Helft.
- Jan Rouwenhorst verstrekte de gegevens uit de getuigenverhoren tijdens het onderzoek tegen "de Lord".

Lezing over: 'Wonderbaarlijk Amsterdam'

Woensdag 21 april 2010

Harpspeelster mevrouw Anke Wartenbergh zal op woensdag 21 april, na de algemene ledenvergadering, een verhaal vertellen over waargebeurde, positieve, verrassende, wonderlijke situaties en ontmoetingen tussen mensen uit het leven van alledag in Amsterdam en andere plaatsen, tussen het jaar 1100 en nu. Gebeurtenissen, die misschien wel de loop der dingen ten goede hebben veranderd en de mensen hoop en energie geven om door te leven. Ze begeleidt zichzelf met haar harp en zingt tussen de verhaaltjes door een lied. De heer Aaldrik Zaaïman vertoont hierbij prachtige dia's, die de verhalen van Anke op leuke wijze aanvullen en verlevendigen. Een leuk of mooi verhaal uit het publiek is altijd welkom.

Anke Wartenbergh is geboren en getogen in Amsterdam. Ze treedt op als zangeres, journaliste/verhalenvertelster en harpspeelster met een programma, waarin centraal het idee staat dat alledaagse, simpele wonderen tussen mensen nog altijd bestaan.

Locatie: Rabobank Veenstroom,
Bozenhoven 39, Mijdrecht
Aanvang: 20.00 uur

ACTIVITEITENPROGRAMMA 2010

Woensdag 21 april

A.V. + lezing: 'Wonderbaarlijk Amsterdam'

Door: Mevrouw Anke Wartenbergh
Locatie: RABOBANK VEENSTROMEN
Bozenhoven 39, Mijdrecht
Aanvang: 20.00 uur

Vrijdag 28 mei

Opening verenigingsruimte 'De Oudheidkamer'

Locatie: Dorpshuis aan de Kerklaan
te Vinkeveen
Aanvang: 16.00 uur

Vrijdag 25 juni

Speciale wandeling in Amsterdam
(Haarlemmermeer) o.l.v. gids Paul Rowold

September

Lezing: 'Over de ontginning, bewoning en waterbeheer in de periode 800-1350'

Door: Dhr. Chris de Bont

November

A.V. + lezing/presentatie over genealogie

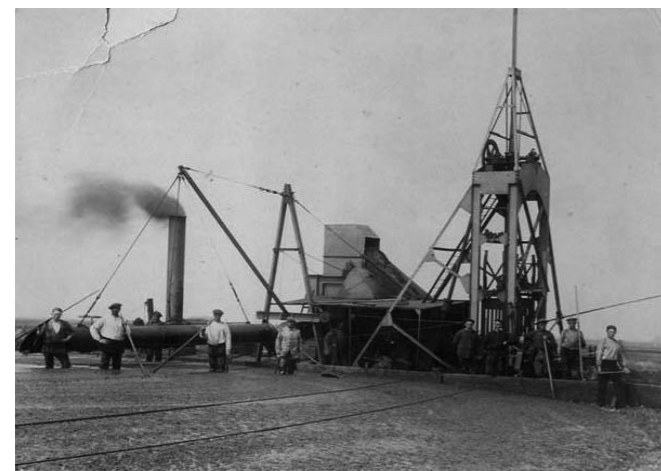
Werken in de vervening; 'een vrij beroep'

Door Kimberly Pothuizen

Eeuwenlang werd gemeente De Ronde Venen gekenmerkt door haar turfindustrie. De ontginning voor turf begon in de late middeleeuwen en eindigde in 1975 in Vinkeveen. De Vinkeveense plassen zijn het zichtbare resultaat hiervan. Museum De Ronde Venen tracht de herinneringen aan de vervening te behouden en besloot daarom een oral history project uit te voeren. Ondanks de controverse rond oral history, is de methode vanaf de jaren zestig toenemend populair geworden. Met name vanwege de waardevolle bijdrage die het kan leveren aan sociale geschiedenis. Oral history geeft niet alleen een plek aan het 'gewone volk', het verschaft tevens inzichten over het dagelijkse leven en het historische bewustzijn van mensen. Zeven voormalige baggeraars en turfmakers verleenden hun medewerking aan het project.

Vanaf 1896 werd er in de Vinkeveense polder gebag-
gerd met behulp van een veensteekmachine. Op en
rond zo'n machine stond tien tot twaalf man. De
veensteekmachine trok het veenslik door middel van
een steekraam omhoog. Het slik werd verspreid over
een legakker. Zodra het slik droog genoeg was, kon het
turf maken beginnen. Het productieproces was sterk
afhankelijk van het weer. Om deze reden was de
vervening een seizoensindustrie. Het seizoen begon
ongeveer half maart en eindigde in september. Dankzij
de interviews kregen wij een uniek kijkje in het
dagelijkse leven van baggeraars en turfmakers. Uit de
interviews bleek één gemeenschappelijke ervaring: het
gevoel van vrijheid en eigen baas te zijn.

De arbeiders op de veensteekmachine bekleedden
verschillende functies. De machinist vervulde hierbin-
nen een leidersrol. Hij zorgde voor het aandrijven van
de machine. De machinist kreeg meer betaald dan de
overige arbeiders. Toch werd de rangorde niet zozeer
ervaren door de meeste baggeraars: 'Iedereen was
nodig om het proces goed tot zijn werking te krijgen.'
Elke arbeider had een eigen functie en was bekwaam
op eigen gebied. Leeftijd leek een grotere rol te spelen.
Eén van de informanten vervulde bijna vijftig jaar de

De veensteekmachine uit: collectie Museum De Ronde Venen

rol van de machinist. Een echte rangorde, zo zei hij,
heeft hij nooit ervaren.

"...wel dat ik de leiding had. In mijn jonge jaren niet
hoor. Toen was er een andere man. Die man was er al
jaren op natuurlijk. Die was zo'n beetje de
voorman zal ik maar zeggen".

De mensen die langer op de machine stonden, hadden
meer ervaring, kregen meer betaald en hadden meer
aanzien. De veensteekmachine was in het bezit van een
maatschap. Dit was een coöperatie van veenbazen.
Maatschappen werden gevormd om veensteekmachin-
es te kunnen kopen. Afgezien van het technische
personeel, waren de baggeraars alleen gedurende het
seizoen in dienst. De machinist bleef het gehele jaar in
dienst bij de maatschap en zorgde voor het onderhoud
van de machine. De relatie tussen maatschap en
baggeraar werd in één van de interviews omschreven
als volgt:

"Die baggermachine die hoorde men. Als je hem niet
hoorde, dan werd er niet gebaggerd. Dan moet er wat
aan de hand wezen. En die bazen van die baggerma-
chine wilden die baggermachine horen, en niet anders.
En anders werd er 's avonds al bij de voorman aan de
bel getrokken".

Het merendeel van de informanten heeft weinig
gemerkt van de maatschappen. De coöperaties hadden
geen zichtbare rol in het dorp. De lonen werden
meegegeven aan de machinist. Deze stond in contact
met de maatschap voor reparaties en andere zaken. Dit
was niettemin beperkt volgens de voormalige machi-
nist: Je was je eigen baas kan je wel zeggen.
De ervaring van vrijheid was nog sterker aanwezig
onder de turfmakers. Zij werkten alleen of in familie-
verband. Vóór het seizoen nam de turfmaker werk aan
bij een veenbaas. Dit bestond gemiddeld uit 400

Een groep turfarbeiders uit: collectie Museum De Ronde Venen.

vierkante roede. Per week nam de turfmaker een
bepaald bedrag op, een soort voorschot. Aan het einde
van het seizoen werd dit verrekend met wat er daad-
werkelijk was verdiend en kreeg de arbeider de rest
uitbetaald. Hoe een turfmaker zijn tijd indeelde, was
zijn eigen verantwoordelijkheid.

"Je werkt wel voor een ander, maar je had toch een vrij
beroep. Je kon gaan en staan waar je zelf wilde. Je
kon net zo vroeg of laat beginnen als je zelf wilde. Als
het werk maar gedaan werd".

Het systeem van 'aangenomen werk' resulteerde in een
zekere vrijheid. Nochtans bleven de arbeiders gestimu-
leerd door het vooruitzicht van een loon. De turfma-
kers streefden eind september klaar te zijn. Het seizoen
werd dan feestelijk afgesloten met de Vinkeveense
kermis.

De veenbazen waren werkgevers binnen een veenderij.
Zij waren in het bezit van een eigen stuk grond. Als lid
van een maatschap zetten de veenbazen de veensteek-
machine in om het veenslik op hun legakkers te laten
storten. Om dit te laten bewerken, namen zij turfma-
kers in dienst. Zolang het werk naar behoren werd
gedaan, had men normaal weinig te maken met de
veenbaas.

"Eens in de week kwam hij met zijn roeibootje langs,
of met zijn motorbootje, kwam hij dat voorschot

brenge wat je opnam, 25 of 30 gulden. Die kwam hij
dan afdragen op het land waar je werkte. Hij wist waar
je zat en dan kwam hij zaterdagmorgen even langs om
dat af te dragen en dat werd dan genoteerd. Daar waren
nooit problemen mee".

De 'afwezigheid' van een baas gecombineerd met het
tariefwerksysteem bracht verschillende vrijheden met
zich mee. Hoe een werkdag er uit zag, was voor ieder
persoonlijk. De turfmakers konden hun eigen tijd
indelen. Zaterdag stopten zij vaak een paar uurtjes
eerder. Bovendien kon men af en toe een uiltje knap-
pen. Stiekem, maar je was toch je eigen baas.
Beide beroepen in de vervening werden ervaren als
'vrij werk'. Dit vloeiende onder andere voort uit de
werkstructuur en onderlinge verhoudingen. Op de
veensteekmachine zorgden de verschillende functies
voor zo min mogelijk bemoeienis met elkaar. Iedereen
was bekwaam op eigen gebied. Leeftijd wilde wel eens
een rol spelen in de onderlinge verhoudingen. De
turfmakers zaten alleen of in familieverband op een
stuk land. Door het systeem van 'aangenomen' werk
konden zij hun eigen tijdsindeling bepalen. De rela-
tieve onzichtbaarheid van de leidinggevenden zorgde
ervoor dat zowel baggeraars als turfmakers hun beroep
als 'vrij' ervoeren. Er was geen baas die hen constant
op de vingers keek. Toch weerhield dit deze voorma-
lige veenarbeiders niet om ijverig te werken: Want als
je handen stil stonden, verdiende je niks.

Turfmakers tijdens het vasttrappen van het veenslik uit: collectie Museum De Ronde Venen.

Literatuur

- Hoek, Sietse van der, Het bruine goud. Kroniek van de turfgravers in Nederland (Amsterdam en Brussel 1984).
- Koeleman, Dick, Museum De Ronde Venen. Begrippen voor vervening (Wilnis 2008).
- Popma, Max, Cultuurhistorische verkenning veensteekmachine (Vinkeveen 2008).
- Rinsma, E.J., De achthonderd turfjaren van Vinkeveen (Vinkeveen 1994).
- Tosh, John, The pursuit of history (Edinburgh 2006).

Bronnen

De redactie beschikt over een uitgebreide bronnenlijst, die is verstrekt door Kimberly Pothuizen.

Kijk ook eens op:
www.proosdijlanden.nl

Verenigingsnieuws

deze Proosdijkoerier treft u het programma voor 21 april.

Riet Pieterse

Belangrijk ook gezien het feit dat anderen na jarenlange inzet er aan toe zijn om het stokje over te dragen. Zoals Riet Pieterse. Riet heeft jarenlang als bestuurslid gezorgd voor de excursies en de lezingen en na haar bestuurstijd bleef zij samen met o.a. Tonnie van Beek nog vele jaren betrokken als één van onze gastvrouwen bij onze vergaderingen en lezingen. Dames ook langs deze weg; ontzettend veel dank voor wat jullie allemaal hebben willen doen.

Flitsen

Een aantal zaken even kort aangestipt:

- De werkgroep archeologie is een cursus begonnen, waarin aardewerkherkenning en scherfkennis de leerdoelen zijn.
- Bij vier monumentale kerken in onze gemeente worden ANWB-bordjes geplaatst, met nadere informatie over de betreffende objecten.
- De werkgroep genealogie heeft een cursus paleografie gedraaid met acht deelnemers.
- De vereniging is gehoord in de discussie omtrent de naamgeving van de nieuwe gemeente. In de toekomst zal hier nog uitgebreid over geschreven worden.
- Meewerkende schrijvers voor het boek over de geschiedenis van Vinkeveen worden aangezocht.

Prijs voor Museum de Ronde Venen

Felicities gaan uit naar onze collega's van het Museum De Ronde Venen. Het unieke feit deed zich voor, dat ons museum voor de tweede maal de Beelaerts van Bloklandprijs is toegekend. Deze prestigieuze prijs en bijbehorende erepenning worden jaarlijks uitgereikt aan een organisatie,

Oudheidkamer

Een historische gebeurtenis. Die maakten we mee, toen we als bestuursleden op 15 december jl. voor het eerst onze bestuursvergadering hielden in ons nieuwe onderkomen. Er waren enkele dagen van flink aanpotten aan vooraf gegaan.

Diverse leden en bestuursleden hebben zich ingespannen om onze her en der verspreid staande bezittingen te verzamelen en naar onze nieuwe verenigingsruimte in het Vinkeveense Dorpshuis te brengen. Heel veel dank, heren en dames!

De inrichting neemt nog wat langer tijd in beslag. In het voorjaar, om precies te zijn 28 mei a.s. (16.00 uur), willen we u in de gelegenheid stellen om een soort van officiële opening mee te maken. Tot die tijd zijn een aantal harde werkers nog druk met het inrichten van de vergaderruimte, het documentatiecentrum, de werkplaatsen voor de werkgroepen en de opslagruimtes. Dit alles in de aanloop naar een meer definitieve verenigingsruimte, die we in het nieuw te bouwen Paviljoen hopen te kunnen gaan gebruiken.

De Historische Vereniging presenteert zichzelf.

Bestuurssamenstelling

In onze najaarsvergadering van november jl. hebben we naast het benoemen van Marie-José van Eijk als nieuwe secretaris ook Harry Hoefkens als nieuw bestuurslid mogen begroeten. Harry heeft zich aangemeld als bestuurslid om zich bezig te gaan houden met het onderdeel heemkunde. Het is mooi dat steeds weer nieuwe mensen zich enthousiast melden om 'iets' voor de vereniging te doen. Het ondersteunen van de groep leden, die zich tijdens jaarmarkten en andere festijnen presenteren hoort hier net zo goed bij. Het is mooi om te zien, dat zich ook hiervoor regelmatig nieuwe mensen aanmelden. Intussen is ook Hans van Dreumel bereid gevonden toe te treden tot ons bestuur. Hans heeft interesse in de post genealogie. We zullen hem op de voorjaarsvergadering aan u voorstellen. Elders in

Museum De Ronde Venen

die op bijzondere wijze natuur, cultuur en historie weet te verbinden. Het museum kreeg deze keer de prijs voor de restauratie van de opduwer 'Op hoop van zegen', als onderdeel van het cultuurhistorisch ensemble van de veensteekmachine. In een met humor doorspekte toespraak reikte de heer Beelaerts van Blokland zelf de prijs uit tijdens een door vele betrokkenen bezochte bijeenkomst op 16 december jl.

Reacties van lezers

Dat ons blad elke keer weer bijzonder goed gelezen wordt bewijzen de rectificaties, die we zo af en toe mogen plaatsen. Deze keer wees ons altijd alerte lid, de heer Antoon Verhaar uit Amstelhoek, ons op een paar kleine onvolkomenheden.

Zo hebben wij op blz. 139 van decembernummer 2009 in commissie gejoekt over de plaats van het huis van de familie Claassen. Dit huis heeft namelijk niet plaats hoeven maken voor de Provinciale weg. Het heeft volgens Verhaar gestaan op de plaats van de Rondweg, nabij de Stationsweg. Het zicht op de boerderij op de achtergrond, de plaats van het tegenwoordige Installatiebedrijf Van Walraven B.V., onderstreept dit.

Iets soortgelijks is aan de orde op onze verjaardagskalender. De hierop afgebeelde blokpost in De Hoef haalt per ongeluk de terminologie rond het brugwachtershuis 55 en baanwachtershuis door elkaar. Een brugwachtershuis is iets anders dan een baanwachterswoning. Waarvan acte met dank aan de heer Verhaar.

Surfen op het web

In ons kwartaalblad besteden we regelmatig aandacht aan de wereldwijd digitaal beschikbare informatie. In aanvulling hierop willen we u natuurlijk wijzen op onze eigen website proosdijlanden.nl

Met dank aan Johan Klijn proberen we onze site regelmatig actueel te houden. Verslagen van onze activiteiten vullen we aan met wat fotomateriaal, maar ook geven we extra informatie over zaken die onze werkgroepen aangaan. Met name de werkgroep genealogie is erg enthousiast en de heren Van Berkel en Scholten doen hun best om de informatie op de bewuste subsite voortdurend te actualiseren. Op de deelsite van de werkgroep archeologie vindt u een uitgebreide toelichting van Ton van Bommel op de laatst bij het pand van Swaab gedane opgravingen. Aanradertjes.

Geslaagde nieuwjaarsreceptie

Op woensdag 13 januari jl. waren een kleine veertig personen aanwezig tijdens onze nieuwjaarsbijeenkomst in Wilnis. Sneeuw en ijs waren voor deze bezoekers van de nieuwjaarsreceptie gelukkig geen belemmering om naar De Schakel te komen.

Aandachtig publiek bij antieklesing P. Schipper

Ons symbolisch glasheffen is gericht op de komende jaren. We blikken tevreden terug op een publicitair succesvol jubileumjaar. Het huren van een verenigingsruimte in het Dorpshuis van Vinkeveen brengt ons in de gelegenheid toe te groeien naar wat uiteindelijk onze oudheidkamer moet worden.

Prul of pronkstuk?

De avond werd ingevuld door gastspreker Peter Schipper. Deze vrolijke verteller heeft al vaker lezingen verzorgd voor onze vereniging. De avond stond in het teken van kunst en kitsch. Na een toelichtende inleiding over hoe we antieke stukken kunnen herkennen en dateren, was het na de pauze aan de bezoekers om hun meegebrachte pronkstukken te laten taxeren. Bijzonder leuk. Bijna alle waardevolle stukken kregen een mooie tot een glimlach leidende taxatiewaarde. Er stond en lag dan ook voor een enkele duizenden euro's aan antiekwaar op de tafels. Het topstuk van de avond was een mooi, gaaf drinkglas uit 1750 met een geschatte waarde van €1250,-.

Al met al een gezellig en succesvol begin van het nieuwe verenigingsjaar waardoor we nu alweer uitkijken naar de volgende bijeenkomsten. Zie hier voor ons activiteitenprogramma. U bent van harte uitgenodigd.

Uitgestalde antiekstukken bekeken

Kijk ook eens op:
www.proosdijlanden.nl

Aan de leden van de Historische Vereniging "De Proosdijlanden"

Hierbij wordt u uitgenodigd voor een ledenvergadering, welke zal worden gehouden op 21 april 2010 in de Rabobank, Bozenhoven 39 te Mijdrecht. Aanvang 20.00 uur.

AGENDA:

1. Opening door de heer J.Meulstee, voorzitter
2. Verslag van de ledenvergadering van 25 november 2009
3. Bestuurlijk jaarverslag
4. Financieel verslag
5. Verslag van de financiële commissie
6. Benoeming financiële commissie
7. Voorstellen nieuw bestuurslid, de heer H. van Dreumel (Mijdrecht)
8. Stichting Proosdijer Publicaties
9. Rondvraag
10. Sluiting

PAUZE: Na de pauze zal harpspeelster mevrouw Anke Wartenbergh een verhaal vertellen over het leven van alledag in Amsterdam en andere plaatsen, uit de periode van het jaar 1100 tot nu. De uitgebreide toelichting hierop leest u elders in deze Proosdijkoerier.

Nieuwe leden:

Dhr. P.B.	Bakker	Vinkeveen
Dhr. J.W.TH.	Bouwman	Waverveen
Fam. B.	Braamskamp	Wilnis
Mevr. W.	Bree-Catsburg, de	Vinkeveen
Dhr. F.	Bueters	Waverveen
Dhr. J.	Breij	Mijdrecht
Mevr. J.	Dorpen - van Vliet, van	Amersfoort
Dhr. L.J.G.	Fokker	Wilnis
Dhr. D.G.	Groot	Vinkeveen
Dhr. H.J.	Hartsink	Uithoorn
Dhr. G.	Houtkamp	De Hoef
Dhr. R.C.	Jellema	Waverveen
Dhr. P.M.	Kammaing	Vinkeveen
Dhr. H.	Klijn	Mijdrecht
Mevr. C.	Kok - Kroon	Vinkeveen
Dhr. G.	Kroon	Breukelen
Dhr. C.	Kroon	Vinkeveen
Mevr. N.	Kruisheer	Loenen
Fam. H.	Leep	Mijdrecht
Dhr. J.G.	Lange, de	Wilnis
Dhr. P.J.M.M.	Maijenburg	Mijdrecht
Mevr. E.	Meijer	Mijdrecht
Dhr. M.H.J.	Roling	Mijdrecht
Dhr. L.	Samsom	Vinkeveen
Dhr. M.	Scheppingen, van	Wilnis
Dhr. H.M.	Scheppingen, van	Wilnis
Dhr. H.	Schreurs	Vinkeveen
Dhr. P.	Spruijt	Wilnis
Dhr. G.	Telling	Mijdrecht
Dhr. J.	Veerhuis	Uithoorn
Dhr. C.A.	Verbruggen	Vinkeveen
Mevr. M.M.	Visser	Vinkeveen
Dhr. A.	Vliet, van	Mijdrecht
Mevr. E.	Vree	Wilnis
Dhr. G.D.	Wagenaar	Vinkeveen
Dhr. C.J.	Wijngaarden, van	Wilnis

Colofon

'De Proosdijkoerier' is een kwartaaluitgave van de Historische Vereniging 'De Proosdijlanden' geregistreerd onder ISSN 1388-7165

Redactie

Dhr. John Driedonks (eindredacteur)
Dhr. Piet Grundmann
Dhr. Jan Rouwenhorst
Mw. Marian Sterenberg

Vormgeving

Mw. Sandra Loogman
E-mail: sandra@graphix-design.nl
Internet: www.graphix-design.nl

Redactieadres

Dhr. John Driedonks
Adres: Dijkgraaf 42, 3648 KC Wilnis
E-mail: john.driedonks@hu.nl

Drukwerk

Drukkerij Avanti Wilnis

Voorzitter

Dhr. J. Meulstee
E-mail: meuls63@planet.nl

Secretaris

Mw. M.J. van Eijk
Adres: Raadhuisplein 22, 3641 EE Mijdrecht
Telefoon: 0297 - 281835

Penningmeester

Dhr. A. Schuil
E-mail: schuil@kpnplanet.nl

Vice voorzitter en PR

Dhr. E. Swaab
Telefoon: 0297 - 287469

Tweede secretaris en genealogie

Dhr. P. van Golen
Telefoon: 0297 - 261672

Monumenten, archeologie, excursies en lezingen

Mw. W. Dijkxhoorn
Telefoon: 0297 - 285373

Ledenadministratie

Dhr. L.M. Remmelenkamp
Adres: Rozenobel 27, 3641 NJ Mijdrecht
Telefoon: 0297 - 286170
E-mail: administratie@proosdijlanden.nl

Aanmelding voor het lidmaatschap kan bij de ledenadministratie op bovenstaand adres.

Postadres vereniging

Postbus 65, 3648 ZH Wilnis
Bankrekeningnummer: 36.96.18.505

Website: www.proosdijlanden.nl
E-mail: info@proosdijlanden.nl

Contributie: €15,00 per jaar
Losse nummers € 4,50 per stuk

Oplage
Circa 1.100

Het is tijd voor maatschappelijke betrokkenheid. Het is tijd voor Rabobank Veenstromen.

Kunst, cultuur, sport en evenementen. Uw Rabobank is er altijd bij. Meedenkend en betrokken. Want als coöperatieve vereniging weten wij wat samenwerken betekent. Samen werken aan gemeenschappelijke doelen.

Kortom: Rabobank Veenstromen is er ook voor u. Behalve financiële steun, stellen wij ook andere middelen beschikbaar. Het gaat bij ons niet alleen om bankieren. Daar waar nodig dragen wij ons steentje bij aan de leefbaarheid en duurzaamheid van de lokale gemeenschap. Betrokkenheid tonen dus! Dat is het karakter van uw Rabobank.

Rabobank Veenstromen, Postbus 23, 3640 AA Mijdrecht. T (0297) 29 26 00.

Rabobank